Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 68 (8808). • апрель, 1986 йил • СЕШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВнинг совет телевидениеси орқали сўзлаган нутқи

Салом азиз ўртоқлар!

Бугунги учрашувимизда Совет Иттифоқининг ядровий синовларни тўхтатганлиги муносабати билан вужудга келган вазият ҳақидаги мулоҳазаларимни айтмоқчиман.

Бир неча кун муқаддам Қўшма Штатлар яна бир ядровий портлаш ўтказди. Бунинг учун шу вақт тасодифий танланмаганлиги ҳаммамизга мутлақо равшан. Совет Иттифоқи ядровий синовларни ўз ташаббуси билан тўхтатган муддат тугаши арафасида шу портлаш ўтказилди. АҚШ яқин кунларда, яқин вақт ичида яна бир ядровий қурилмани портлатмоқчи эканлиги кеча маълум бўлди.

Барча мамлакатлардаги ҳамма холис ниятли кишилар қатори совет кишилари ҳам АҚШнинг бундай хатти—ҳаракатларидан ғазабландилар. Улар партия Марказий Комитетига юбораётган хатларида шу ҳақда ёзиб, вужудга келган вазиятга баҳо беришни илтимос қилмоқдалар. Мана шу хатти-ҳаракатларнинг ҳаммасини қандай тушунмоқ керак? Улардан қандай хулосалар келиб чиқади? АҚШ нега шундай қадам қўйди? Бу шароитда мамлакатимиз раҳбарлари қандай иш тутмоқчилар? — деб сўрамоқдалар.

Биз шу саволларга жавоб қайтаришни ўз бурчимиз деб ҳисоблаймиз. Менинг сизлар билан бугунги учрашувимнинг боиси ҳам, аслида мана шундан иборат.

Ростини айтсам, биз халқларнинг қатъий талабларига қарамай, ядровий синовларни давом эттираётган Америка маъмуриятининг ҳозирги хатти-ҳаракатларини Совет Иттифоқида, наинки унга, балки бутун дунёга, барча халқларга, шу жумладан ўз халқига ҳам қарши ҳаракатлар деб ҳисоблаймиз.

Дунёда тоғ-тоғ портловчи ядровий материал тўплаб қўйилган шароитда ядровий синовларни тўхтатиш масаласи жуда катта аҳамиятга эга бўлиб қолди. Бунинг сабаби равшан.

Биринчидан, ядровий синовларни тўхтатиш — қуролланиш пойгасини тўхтатишга эришишнинг энг реал йўлидир. Шундай портлатишларни ўтказмай туриб, ядро қуролларини такомиллаштириб ҳам, унинг янги турларини яратиб ҳам бўлмайди. Қисқаси, агар биз Қўшма Штатлар билан, бошқа ядровий давлатлар билан биргаликда ядровий портлатишларни тўхтатиш ҳақида бир битимга келсак, бу нарса ядровий қуролсизланишнинг бутун жараёнини олға силжитишга кўмаклашган бўлур эди.

Сўнгра. Портлатишларни давом эттириш табиатга, сиз билан биз ҳаммамиз яшаб турган атроф муҳитга жуда катта, эҳтимолки, ҳали пировардигача ўрганилмаган даражада зиён етказади. Биз ўз уйимиз ҳақида ғамхўрлик қилишни ўз бурчимиз деб ҳис этмаяпмизми ахир? Ўзимизнигина эмас, фарзандларимизни, набираларимизни ҳам ўйлаяпмиз.

Ниҳоят, бу қийин ишни бошдан бошлашимизга тўғри келмайди. Муайян йўл босиб ўтилган, биргаликда тажриба орттирилган: кўп йиллардан бери атмосферада ҳам, сувда ҳам, ер юзида ҳам синовлар ўтказилмаётганини назарда тутаяпман. Космосда ҳам ядровий портлатишлар бўлгани йўқ.

Совет Иттифоқи айни мана шу ҳолатларни эътиборга олиб, ҳамма мусбат ва манфий жиҳатларни пухта чамалаб кўриб, 8 ой муқаддам, Хиросима ва Нагасаки фожиасининг 40 йиллиги кунида ўз зиммасига бениҳоя муҳим ташаббус — ҳам ҳарбий мақсаларда, ҳам тинч мақсадлар[...] ҳар қандай ядровий [...]тлатишлар[...]ни тўхтатиш [...]ташаббусин[...] олди ҳамда Амика Қўшма Штатларини вашқа ядровий давлатларшу намунага эргашишга-[...]дровий қуролсизланиш [...]лидан ҳаракат қила бошлга чақирди.

Халқаро в[...]ятдаги кес[...]кинлик пасай[...]тган шароитда бизнинг [...]шундай қа[...]рорга келишиш осон бўл[...]маганлиги [...]жда илгар[...] гапирган эдим[...]маъбир жои[...] бўлса, бундай[...]қадамни қў[...]йиш учун ядр[...] давла[...]ларнинг ҳукум[...]лари зимма[...]сига тушади[...] масъулия[...]ни англаш ҳа[...]тегишли си[...]сий ирода ҳа[...]талаб қил[...]нар эди. Сов[...] раҳбарлар[...] шундай иш т[...]р эканла[...] тинчликнинг [...]ини билад[...]ган, тинчлик[...]сақлаш [...] мустаҳкамлаш[...] барча хал[...]лар билан [...]жорликка а[...]тойдил интил[...]ган ўз ха[...]қидан ваколалган эдила[...].

Биз шунда[...] иш тут[...] эканмиз, жа[...] ўз ривож[...] да халқаро [...]эфсизлик [...] салаларига [...]яча ёндаш[...]ларни талаб[...]ладиган б[...]қичга кирди[...] деган чуқ[...] эътиқодга [...]ландик. Ҳозир ядро за[...]и — косм[...] замонда ўтм[...] категория[...]ри билан [...]флаб бўлмай[...]. Ниҳоят, ҳам[...]нарса туб[...] ўзгариб кет[...]ини барча[...] тушуниб ол[...]миз [...] кер[...]. Ҳозир маса[...]инчликни с[...]лаб қолиш[...]ина эмас, [...] билан бирг[...] инсониятн[...] омон қолиш[...] ҳам ибо[...] бўлиб турибди.

Аслида, ташаббусни[...] билан ядр[...] синовла[...] тўхтатиб қ[...]ни эълон[...] лиш тўғри[...]ги қарорим[...]дан кузат[...]н мақсад[...] мана шула[...] иборат [...] Совет Итт[...]ининг я[...] ташаббуси[...]ун дунёда [...] рихоҳлик [...]н кенг ми[...]да маъқул[...] кутиб ол[...]нини зўр [...]нуният би[...] айтишим[...]к. Барча м[...]лакатларн[...] меҳнаткаш[...]ри: коммун[...]лар ва соц[...]демократлар, либерал[...] ва [...] консерва[...]торлар [...] христиан[...]л ва мусул[...]лар ҳам, [...]дан-кўп жа[...] ташкилот[...], таниқли [...]сий арбоб[...] фан ва м[...]ният нам[...]алари, ми[...]он-миллион[...]дий киш[...] ҳам биз[...] ташаббуси[...]ни юксак[...] олади[...]лар.

Хўш, [...]нчи томон[...]ни қандай[...]ди? Мен А[...] маъмури[...]ни назарда [...]япман.

Оғизд[...] ядро қурол[...] тугатиш[...]фдори, шу[...]суда у [...]талай баёна[...]берди. [...]да эса с[...]ў[...] билан [...]ай сиёсат [...]сидаги [...]ут яна кў[...]б қолди. [...]г Иттифоқ[...]г даъвати[...]га намуна[...] қарамай[...] Америка[...]қининг, [...]ам бутун ё[...] халқлар[...]г қатъий т[...]ларига қарамай, АҚШ ҳукумати ядровий синовлар ўтказишни давом эттираверди.

Биз Америка Қўшма Штатларининг Президенти билан Женева учрашувига муайян умидлар боғлаган эдик, у билан бу масала хусусида ҳам келишиб олишни назарда тутган эдик. Эсингизда бўлса, иккала томон ва биргаликда: ядровий урушга йўл қўйиб бўлмаслиги ҳақида, бу урушда ғалаба қозонишнинг иложи йўқлиги тўғрисида, томонлар ядровий устунликка интилмасликлари ҳақида умидбахш баёнотлар берилди.

Женева учрашувининг якунлари бизни холис ният билан яна бир қадам қўйишга — ядровий портлатишларни тўхтатиб туриш муддатини шу йилнинг 31 мартигача узайтиришга ундади. Шу тариқа биз амалда иккала давлат раҳбарларининг мулоқотига масъулиятли муносабатимизни тасдиқладик ва АҚШ маъмуриятининг шунга муносиб қадам қўйишига умид қилдик, албатта.

Ядро қуролларини тугатишнинг конкрет, реалистик программаси ўртага қўйилган шу йил 15 январдаги Баёнотимиз ҳам ядровий қарама-қаршиликка чек қўйишдан иборат ҳақиқий ниятларимизнинг яна бир далили эканлигига қўшиласизлар, деб ўйлайман. Биз шу қадамни қўяр эканмиз, бундай ҳолларда журналистлар айтишганидек, пропаганда соҳасида ортиқча «очколар» олиш, иккинчи томонни доғда қолдириш, ундан ўтиб кетиш ҳақида мутлақо ўйлаганимиз йўқ. Ҳозирги сиёсатнинг кескин проблемаларига бундай ёндошишга йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблаймиз. Биз ҳам совет халқи олдидаги, ҳам бошқа халқлар олдидаги масъулиятни, ядро уруши хавфини тугатиш учун, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун масъулиятни ўйлаб шундай иш тутдик.

Февралда олти қўшилмаган давлатнинг раҳбарлари жаҳон афкор оммасидаги устун кайфиятларни ифодалаб, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатларнинг раҳбарларига янги Совет — Америка учрашувига қадар бўлган даврда ядровий портлатишларни ўтказмай туришга қатъий даъват этдилар. Биз бу даъватга розилик жавобини бердик.

АҚШ маъмурияти Совет Иттифоқининг ташаббусини амалий ҳаракатлар билан қўллаб-қувватлаши, халқларнинг орзу-умидларига муносиб иш тутиш лозимлиги табиий холдек туюлган эди. Ниҳоят, у ўзининг Женевада берган баёнотларини ҳам амалий ишлар билан тасдиқлаши керак эди. Аммо бундай бўлмади.

АҚШдаги ҳукмрон гуруҳ ҳарбий-саноат доираларининг тор ғаразли манфаатларини бутун инсониятнинг ва ўз халқининг манфаатларидан юқори қўйганлиги равшан кўриниб турибди. Шу билан бирга, бу ишларнинг ҳаммаси жаҳон ҳамжамиятининг фикрини менсимасдан намойишкорона тарзда, такаббурлик билан қилинаётганлигини ҳам унутмаслик керак. Бунда на реалликни сезиш, на масъулиятни сезиш бор!

АҚШнинг ҳукмрон доиралари милитаристлик йўлини давом эттиришга, бошқа мамлакатлар ва халқларни ўз измига юритиш учун куч ишлатишга умид боғлашга ҳамон зўр бериб келаётганлиги тобора ойдинлашиб қолмоқда. Айни вақтда улар худди шу усул билан Совет Иттифоқининг сиёсатига ҳам тазйиқ ўтказамиз, деган гапларни баралла айтмоқдалар.

Бу хусусда нима деса бўлади? Бу — яроқсиз воситалар билан иш қилишга уринишдан бошқа нарса эмас. Бизнинг давлатимизга қарши ҳали ҳеч ким, ҳеч қачон зўравонлик усулларини ўтказа олган эмас, ҳозир эса бу усуллар мутлақо кулгилидир. Бошқа мамлакатларнинг халқлари ҳам халқаро муносабатларда ўз умрини яшаб бўлган буйруқбозлик сиёсатини тобора актив рад қилмоқдалар.

Ҳозир совет сиёсий раҳбарлари олдида: Америка Қўшма Штатларининг бундай хатти-ҳаракатларига жавобан қандай йўл тутмоқ керак? — деган мураккаб масала турибди.

Бизнинг позициямиз равшан. Биз: дунё масъулиятли қарорлар қабул этиладиган даврга қадам қўйди, деб ҳисоблаймиз. Ҳа, масъулиятли қарорлар қабул қилиш даври келди. Биз тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш йўлидан, КПСС XXVII съезди ҳам жуда муайян тарзда тасдиқлаб берган шу йўлдан қайтмаймиз. Совет давлати ўз халқининг хоҳиш-иродасини бажариб, бундан буён ҳам ялпи хавфсизликни таъминлаш учун зўр бериб кучғайрат сарфлайверади. Биз барча мамлакатлар ва халқлар билан баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, шу йўлдан бораверамиз.

Бизнинг ўз ташаббусимиз билан ядро синовларини тўхтатиб қўйишимизга келганда, унинг муддати аввалгидек 1986 йилнинг 31 мартигача амал қилаберишини айтишим мумкин. Бироқ, шу муддатдан кейин ҳам, башарти Қўшма Штатлар ядровий портлатишларни ўтказмаса, илгари эълон қилинганидек биз ядровий портлатишларни ўтказмаймиз. Биз Америка маъмуриятига масъулиятли қарор қабул қилиш — ядро портлатишларни тўхтатиш учун яна бир бор имконият бераяпмиз.

Акс ҳолда Совет Иттифоқи синовларни яна бошлаб юборади. Бу нарса мутлақо равшан бўлмоғи керак. Биз афсуслансак-да, аммо шундай қилишга мажбур бўламиз, чунки ўз хавфсизлигимиз, ўз иттифоқчиларимизнинг хавфсизлиги манфаатларидан воз кеча олмаймиз. Бу масалада шубҳа-гумон бўлмаслиги учун мана шу гапларни айтиб ўтаяпман.

Шу билан бирга: бизнинг энг асосий ниятимиз ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатишдан иборат эканини қайта-қайта таъкидлайман. Ядровий портлатишларни тўхтатиш бу ниятга эришиш йўлидаги энг оддий, равшан ва амалий қадам бўлур эди.

Биз ядро қуроли синовларини батамом тўхтатиш ҳақида, шу жумладан контрол масалалари тўғрисида дарҳол музокара бошлашни таклиф қилдик. Ҳар қандай вариантлар: Совет—Америка икки томонлама музокаралари, Англия иштирокида уч томонлама музокаралар, қуролсизланишга бағишланган Женева конференцияси доирасидаги кўп томонлама музокаралар ҳам Совет Иттифоқи учун мақбулдир.

Ҳозир биз шундай хулосага келдик: вазият зудлик билан ҳаракат қилишни талаб этмоқда. Вақт ғаниматида ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш керак. Бу йўлда биринчи катта қадам қўйилиши лозим. Ҳамма давлатлар — аввало Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари, шунингдек бошқа ядровий давлатлар ядровий синовларни тўхтатиши мана шундай қадам бўлур эди. Биз барча халқларнинг тақдирига дахлдор бўлган шу вазифани ҳал этишга жуда катта аҳамият бермоқдамиз.

Мен шу масала хусусида келишиб олиш учун Президент Рейган билан яқин вақт ичидаёқ Лондон ёки Римда, бизни қабул этишга рози бўлган бошқа ҳар қандай Европа мамлакатининг пойтахтида учрашишга тайёрман ва бунинг учун бартараф этиб бўлмайдиган на сиёсий, на техникавий, на бошқа тўсиқлар йўқ, деб ҳисоблайман. Зарур даражадаги сиёсий ирода ва ўзаро масъулиятимизни англаш керак. Биз учрашиб, мана шу жуда зарур проблема юзасидан фикрлашиб олишни ва тегишли битим тайёрлаш ҳақида топшириқ беришни таклиф этамиз.

Совет Иттифоқининг бу таклифини Америка Қўшма Штатларининг Президенти, Европа ва Осиё, Африка ва Лотин Америкаси, бутун дунё мамлакатларининг ҳукуматлари муносиб тарзда баҳолаб, тўғри қабул этадилар, деб умид қиламиз.

Вақт ғанимат. Биз совет халқи номидан Америка халқига ва унинг ҳукуматига, барча мамлакатларнинг халқлари ва ҳукуматларига мурожаат қилиб, ядровий синовларни тақиқлаш факт бўлиб қолишига, давлатлараро муносабатларнинг ўзгармас нормаси бўлиб қолишига амалий ишлар билан актив кўмаклашишга чақирамиз.

Инсоният бениҳоя масъулиятни талаб қиладиган маррада турибди. Ядровий қуролланиш пойгасининг оқибатлари олдиндан айтиб бўлмайдиган хатарли тус олиши мумкин. Биргаликда ҳаракат қилмоқ керак. Бу—ҳаммага ва ҳар бир кишига тегишлидир.

Азиз ўртоқлар, сиз билан бугунги учрашувимизда мана шуларни айтмоқчи эдим. Хайр.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1986 йил 29 март куни Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг II пленуми бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев «КПСС XXVII съезди якунлари ва республика партия ташкилотининг съезд қарорларини бажариш борасидаги вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборов, Сирдарё область Сирдарё районидаги «Малик» совхози звено бошлиғи, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат Т. Б. Қирғизбоева, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. Т. Туропов, Марғилон «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси М. У. Каримова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Журавлев, Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги «Қиличбой» қишлоқ участка касалхонасининг врачи Г. Жумабоева, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов, Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри М. С. Тошпўлатов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти К. И. Лапкин, Наманган область Задарё район партия комитетининг биринчи секретари А. Аширов, Ўзбекистон ССР қурилиш министри А. Г. Мананников, «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори Л. П. Қаюмов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети ташкилий партиявий ишлар бўлими сектор мудирининг ўринбосари И. Е. Пономарев, КПСС Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг инструктори В. В. Садовский қатнашдилар.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилди.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тугатди.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ШОНЛИ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ

КПСС XXVII съездида хотин-қизларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолиятини активлаштириш, кенг кўламдаги ишлаб чиқариш ва социал масалаларни ҳал этишда хотин-қизлар советларининг ролини ошириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ўзбек диёри фахрланадиган машҳур меҳнаткаш хотин-қизлар билан бўлиб ўтган учрашувда шу хусусда батафсил гаплашиб олинди. Учрашувда ўзларининг фидокорона меҳнати ва ижодларини Ватанимиз равнақи учун бағишлаган «оқ олтин» усталари, олимлар, ишчилар, адабиёт ва санъат арбоблари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев йиғилганларга самимий табрик сўзлари билан мурожаат қилди. У саноат ишлаб чиқариши ва қишлоқ хўжалигини интенсивлашга, фан, маданият, маорифни, соғлиқни сақлашни ривожлантиришга, болалар тарбиясига республика меҳнаткаш хотин-қизлари катта ҳисса қўшганликларини таъкидлаб, шонли хотин-қизларимиз КПСС XXVII съезди олға сурган вазифаларни жонкуярлик билан, давлат манфаатларини кўзлаб ҳал этадилар, деб ишонч билдирди.

Учрашув қатнашчилари — Ангрен шаҳарсозлик бошқармаси бўёқчиси, СССР Олий Советининг депутати, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари Х. Норматова, Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Н. Йўлдошева, Фарғона районидаги Турсунқулов номли колхоз пиллачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Худойназарова, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тилшунослик ва адабиётшунослик тарихи бўлими академик — секретари, республика Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Г. А. Пугаченкова ўз нутқларида меҳнаткаш хотин-қизлар, оналар тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликлари учун коммунистик партия ва жонажон совет ҳукуматига миннатдорчилик билдирдилар. Партия XXVII съездининг оналикни меҳнат ва жамоат ҳаётида фаол иштирок этиш билан муваффақиятли қўшиб олиб боришга имкон берадиган хотин-қизлар турмуши ва меҳнати шароитларини такомиллаштириш тўғрисидаги қарорлари ана шу ғамхўрликнинг янги кўринишидир. Советлар Ватани қудратини ошириш йўлида қўлга киритиладиган янги зафарлар, деб таъкидланди учрашувда, мамлакат коммунистлари анжумани қарорларига жавоб бўлади.

Учрашув қатнашчиларига «Ўзбекистон заминининг ифтихори» ёдгорлик китоб-альбомлари топширилди. Бу ерда ҳозир бўлганларнинг кўпи ана шу китобнинг қаҳрамонларидир.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева, Узсовпроф раиси Ҳ. Алимова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова иштирок этдилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими сектор мудирининг ўринбосари И. Е. Пономарев ҳам ҳозир бўлди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ ХОТИРАСИДА МАНГУ ЯШАЙДИ

30 март куни Ўзбекистонда Хотира куни биринчи бор нишонланди. Биз «Бутун ҳокимият халққа!» деган буюк мақсад ҳозирги воқеликка айланиши учун жонларини фидо қилган революция ва граждан уруши қаҳрамонларини ёдга оламиз. Социалистик Ватанимиз, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг шон-шарафи ҳамда мустақиллигини фашизмга қарши курашда қон кечиб ҳимоя қилган кишиларни ёдга оламиз. Инсониятга космос йўлини очай деб, қўриқ ғалласини омон сақлай, Арктика ва Антарктида кенгликларини забт этай деб ҳалок бўлганларни ёдга оламиз. Биз ўз интернационал бурчини бажо келтириб, афғон гўдакларини босмачилар ўқидан кўкрак кериб ҳимоя қилган ўғлонларимизни ёдга оламиз.

Биз қариндош-уруғларимизни, ёр-биродарларимизни ёдга олиб, бизга ҳаёт бахш этган, бизни тарбиялаб вояга етказган азиз инсонларга таъзим қилмоқ учун фарзандларимиз билан бирга уларнинг қабрларини зиёрат этамиз. Улар бизга софдил ва меҳнатсевар бўлишни васият қилганлар.

Уларни ҳеч қачон эсдан чиқармаймиз. Хотира — виждонимиз ва ҳакамимиздир. Биз ўз ишларимиз учун, қандай яшаётганлигимиз, болаларни қандай тарбиялаб ўстираётганимиз учун, ниҳоят эртанги кунимиз қандай бўлиши учун хотира олдида жавоб берамиз.

ТОШКЕНТ

Совет кишилари авлодларининг алоқаси бузилмасдир. Биз Октябрь революциясининг буюк мақсадлари тантанаси учун, совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда жон берган қаҳрамонларни эъзозлаб, эсга оламиз.

Республика Хотира куни бўлиб қолган шу март куни тошкентликлар туркистонлик комиссарлар отиб ташланган жойда ёдгорлик комплекси очилишига бағишланган мотам митингида қатнашиш учун келдилар.

Илгари бу ерда иккинчи Сибирь ўқчи запас полкининг казармалари жойлашган эди. 1919 йил 19 январь куни Туркистон Совет Республикасининг душманлари қабиҳ қотиллик қилдилар. Туркистон ўлкасидаги ёш халқ ҳокимиятининг муваффақиятларига аксилинқилобчилар тиш-тирноқлари билан қаршилик қилар эдилар. Англия—Америка империалистларининг қутқуси билан оқ гвардиячилар ва эсер хоинлар Ўрта Осиёнинг юраги бўлмиш Тошкентда совет ҳокимиятини бўғиб ташлашга уриниб кўрдилар. Улар туркистонлик 14 комиссарни ёвузларча қатл этдилар.

Ўша пайтдан бери одамларнинг янги авлодлари ўсиб вояга етди. Аммо улар советлар ҳокимияти учун курашчилар васият қилган олий мақсадларни ҳамиша азиз билиб келдилар. Мотам митинги улуғ революция ишига, Ленин ишига садоқат қасамёди бўлди. Митингда Тошкентдаги революцион воқеаларнинг қатнашчилари, партия, меҳнат ва уруш ветеранлари, ҳалок бўлган комиссарларнинг қариндошлари, шаҳар меҳнат коллективларининг намояндалари, комсомоллар, пионерлар қатнашишди.

Митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин кириш нутқи сўзлаб очди.

Партия ва меҳнат ветерани, Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонт заводининг кекса ишчиси А. М. Коськов микрофон ёнига келади.

Туркистонлик ўн тўрт комиссарнинг порлоқ сиймолари ҳаммамизга азиз ва мўътабардир, — деди у. — Корхонамиз ёшларини уларнинг ҳаёти мисолида тарбиялаяпмиз. Машҳур революционерлардан кўплари ўз фаолиятини собиқ темир йўл устахонасидан бошлаганлиги билан фахрланамиз. Улар ҳамиша дилимизнинг тўрида яшайдилар.

Митингда сўзга чиққан Тошкент медицина институтининг студенти Ш. Маҳмудова Тошкент комсомоллари, ёшлари революция қаҳрамонлари хотирасини доимо эъзозлаб эсга олишларини айтди. Биз партияга, социалистик Ватанга садоқат билан хизмат қилишни улардан ўрганамиз, деди у.

«Гордорстройремонт» трести комплекс бригадасининг бошлиғи С. Расулевга сўз берилади. У ўз нутқида шу ёдгорликни барпо этиш ҳуқуқига менинг ўртоқларим мушарраф бўлдилар, деб айтди. Тошкентнинг ишчилар синфи кекса авлодларнинг революцион ва меҳнат анъаналарини муносиб давом эттиради. Совет Ўзбекистони пойтахти янада кўркам бўлиши учун сабот билан ҳаракат қилади, деб таъкидлади бригадир.

Ленин иши учун, меҳнаткаш халқнинг эркин, тенг ҳуқуқли ва бахтиёр ҳаёти учун жон берган довюрак комиссарлар орасида турли миллат намояндалари бўлганлигини, улар орзу қилиб курашган иш рўёбга чиққанлигини митинг қатнашчилари таъкидлаб ўтдилар. Энди республикада мамлакатимизнинг юздан ортиқ миллат ва элат фарзандлари ягона қардошлик оиласида муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар. Улар фаровон ва шодиёна ҳаёт кечириб, мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга, КПСС XXVII съезди тарихий қарорларини амалга оширишга фидокорона ишлари билан салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

...Сукунат дақиқалари бошланади. Жимлик қаърида, гўё мард кишилар юраги тепаётгандек, метроном зарблари эшитилади. Ҳар бир зарб ҳамиша бизга ҳамдам бўлиб қоладиган революция овозидек янграйди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева билан партия ва меҳнат ветерани Н. М. Железновга қизил лентани кесиб, ёдгорликни очиш ҳуқуқи берилади.

Митинг иштирокчилари ёдгорлик марказига яқинлашадилар. Фанфараларнинг сигналлари янграйди. Майдон ўртасида Тошкент театрларининг артистлари К. Яшиннинг «Йўлчи юлдуз» спектаклидан саҳналар кўрсатишади.

Бир тўп қизлар тиз чўкиб, ёдгорликка гулчамбарлар қўйишади. Ҳалок бўлганлар хотирасига бағишланган марсиялар янграйди. Қаҳрамонларнинг номлари бирма-бир айтиб ўтилади: Всеволод Дмитриевич Вотинцев — Туркистон АССР Марказий ижроия комитетининг раиси, Владислав Дамианович Фигельский

(Давоми 3-бетда).

ВИЗИТ Б[...]И[...]АН МОСКВАГА ЕЛД[...]

Совет раҳбарларининг таклифига биноан Фрелимо партияси раиси, Мозамбик Халқ Республикаси президенти Гамора Мойзес Машел рафиқаси билан 30 март куни амалий дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда дўст мамлакат раҳбари ва унинг рафиқасини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси[...]СР Олий Со[...] Президиумининг [...]и А. А. [...]ко рафиқа[...]лан, [...] Марказий [...]тети [...]й бюроси а[...] СССР[...]и ишлар [...]три [...]. Шеварде[...], КПСС[...]казий Ком[...] секре[...] А. Ф. Добр[...], бошқа[...]ий кишилар[...] тиб о[...].

(ТАС[...])

ЛЕКТОРЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ СЕМИНАРИ

Кеча область партия комитети ва «Билим» жамияти область ташкилоти томонидан ташкил этилган партия комитетлари, комсомол ташкилотлари ва «Билим» жамияти лекторларининг уч кунлик область семинари иш бошлади.

Семинарни Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг иккинчи секретари, КПСС XXVII съезди делегати С. М. Нестеренко кириш нутқи билан очди.

У КПСС XXVII съездининг тарихий аҳамияти ҳақида гапирди. Съезд қарорларини, у белгилаган тарихий режаларни кенг халқ оммаси ўртасида пропаганда қилиш, уларнинг аҳамияти ва моҳиятини ҳар бир совет кишисининг онгига чуқур сингдириш муносабати билан лекция пропагандаси, лекторлар олдида турган вазифалар ҳақида тўхталди.

Семинарнинг биринчи кунида тарих фанлари доктори, профессор Ч. А. Абутолипов «КПСС XXVII съезди ва КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси инсон омилини активлаштириш тўғрисида: тажриба, муаммолар, мулоҳазалар» деган темада лекция ўқиди. Шунингдек, семинар иштирокчилари иқтисод фанлари доктори, профессор А. А. Абдуғаниевнинг «Ўн иккинчи беш йилликнинг бош вазифалари ва КПСС иқтисодий сиёсатининг асосий йўналишлари, фалсафа фанлари доктори, профессор С. Я. Свирскийнинг «КПСС XXVII съезди материаллари юзасидан лекция ўқувининг методикаси» темасидаги лекцияларини ҳам тингладилар.

КПСС XXVII съезди

ЖАДАЛЛАШТИРИШ — БЕШ ЙИЛЛИК ШИОРИ

ДЕЛЕГАТ МИНБАРИ

Э. ИРИСБЕКОВА:

«ЕРНИ ҚАДРЛАЙЛИК»

Деҳқон учун иш вақти тонг отиши билан бошланади. Эътибор Ирисбекова ҳам саҳарлаб дала томон ошиқади. У деҳқонлар билан бажариладиган юмушларни олдиндан маслаҳатлашиб олади, ҳар бир ишнинг бошида бўлишга ҳаракат қилади. Икки марта Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи Э. Ирисбекова учун бу баҳор ўзгача. Бу КПСС XXVII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишга киришиладиган биринчи фасл. Эътибор опа эса съезд делегати сифатида белгиланган ҳамма режаларни муваффақиятли амалга оширишга ўзини шахсан масъул деб ҳисоблайди. Суҳбатимиз ҳам шундан бошланди:

— Биласизми, — деди Э. Ирисбекова, — съезднинг биринчи кунида Сиёсий докладни тинглар эканман, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ўсиш суръатларини икки баравардан ошириш, аҳоли жон бошига истеъмол қилинадиган сабзавот, бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари миқдорини анча кўпайтириш мўлжаллانаётгани тилга олинаётганда дарҳол ўз имкониятларимизни ҳисоблаб кўрдим.

Ўн биринчи беш йилликда бригадамиз аъзолари эл дастурхонига пландан ташқари 1200 тоннадан кўпроқ сабзавот, 500 тонна картошка етказиб бердилар. Шундай қилиб, беш йилда олти йиллик планни бажардик.

Ер майдонларини кенгайтирмай туриб, сабзавот ва картошкани икки баравар кўпайтириш мумкинми? Пухта ўйлаб кўрилса бунинг имконияти бор.

Мана ҳозир 3,5 гектар ерга пленка остига эккан карамимиз ўрай бошлаяпти. Уни май ойи ўрталарида савдо тармоқларига етказиб бериб, ўрнига бошқа экин экамиз. Бошқача қилиб айтганда бир майдондан йилига икки марта ҳосил оламиз. Кўп ўтмай август пиёзи ва саримсоқ пиёз ҳосилини йиғиштириб олиш ҳам бошланади. Уларнинг ўрнига бемалол ўртаки ва кечки экинлар экиш имконияти бор.

— Сабзавотчиликда ҳам интенсив технологияни кенг жорий этиш муҳим вазифа қилиб қўйилмоқда. Сизнингча бу соҳада қандай муаммолар бор?

— Очиғини айтсам, баъзида бир нарсага ҳайрон бўламан. Сабзавот етиштириш билан боғлиқ бўлган кўп ишлар шу пайтгача қўл кучи билан бажарилади. Кўчатни қўлда экамиз, ҳосилни қўлда йиғиштириб оламиз.

Халқимизни эрта баҳорда сабзавот билан таъминлаш, бир даладан йилига икки марта ҳосил олишда пленка остида экин етиштиришнинг аҳамияти катта. Иқтисодчилар бундай усул экин етиштириш бир гектар ер ҳисобига олинадиган даромадни беш-олти бараварга кўпайтиришини ҳисоблаб чиқдилар. Лекин экинларнинг устини пленка билан беркитиш машаққатини бир кўрсангиз эди. Шу ишни бажарадиган бирор механизм яратиш наҳотки шунчалик қийин бўлса.

Районимизда сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик илмий-текшириш институти жойлашган. Бу илмий муассаса шу кунгача сабзавоткорлар эҳтиёжини тўла ҳисобга олмаяпти. Айрим ҳолларда далаларимизга экиш учун юқори ҳосилли, касалликларга бардошли, тезпишар, ҳосили механизация ёрдамида йиғиштириб олинадиган навларни топа олмай қийналамиз. Шундай ҳоллар ҳам бўладики, уруғлар шароитимизга мослашмаганлиги учун ҳам яхши ҳосил бермайди. Айниқса, яхши нав картошка уруғини топиш амри маҳол. Уруғ сифатсиз бўлиши оқибатида ҳосилдорлик пасаяди, суғориладиган майдонлар самарадорлиги камайиб кетади.

— Съездда ҳосилни йиғиштириб олиш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш давридаги нобудгарчиликни қисқартириш озиқ-овқат фондини тўлдиришнинг муҳим манбаи эканлиги ҳам айтилди...

— Бу деҳқон дилидаги гап бўлди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, ерга уруғ ташланиб ёки кўчат экилиб, унинг ҳосилини йиғиштириб олишгача сабзавоткорлар озмунча тер тўкишадими? Вақт билан ҳисоблашмай ишлашади. Аммо йиғиштириб олинган ҳосилнинг ҳаммаси халқ дастурхонига етиб бормаслиги жуда ачинарли ҳол. Карам, помидор, бошқа сабзавотлар ғарқ пишган пайтда ҳосилимиз юкланган машиналар сабзавот омборлари, консерва заводлари олдида баъзан кунлаб навбат пойлаб туради. Натижада уларнинг сифати бузилади, бир қисми ҳатто нобуд бўлади.

Ҳозир маҳсулотни қайта ишлаш корхоналарининг қувватлари оширилаётганлиги, ҳосилни даладан тўғри магазинларга етказиб бериш тўғрисида шартномалар тузилаётганлиги бу муаммони ҳал қилишга киришилганидан далолат беряпти.

Авваллари «гектарчилик» авж олдирилганлиги ҳам етиштирилган ҳосилнинг анчагина қисмини талон-торож қилишга сабаб бўлган эди. Деҳқон қиёфасидаги бундай корчалонлар сабзавотнинг сарасини пуллаш учун бозорга жўнатар эдилар. Колхозимизда бунга чек қўйилган. Биз бригада пудрати усулида ишлаяпмиз. Аъзоларимизнинг ҳаммаси ва ҳар бири сара, мўл ҳосил етиштиришдан манфаатдор.

Съездда колхоз ва совхозларга беш йилликнинг ҳар бир йили учун қатъий ўзгармайдиган планлар белгилаш, айни вақтда хўжаликларга пландан ташқари етиштирилган маҳсулотдан, картошка, мева, сабзавот бўйича эса планда кўзда тутилган маҳсулотнинг ҳам анчагина қисмидан ўз эҳтиёжлари учун фойдаланиш имконияти берилиши деҳқонларни жуда мамнун қилмоқда.

Умуман, КПСС XXVII съездининг қарорлари колхозчиларимиз томонидан якдиллик билан қизғин қўллаб қувватланмоқда. Биз деҳқонлар ерни қадрлаб, экинлар ҳосилдорлигини ошириш, халқимиз дастурхонини ҳамиша ноз-неъматларга тўлиқ бўлиши учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

Суҳбатни А. НОСИРОВА ёзиб олди.

Делегатлар билан учрашувлар

Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхозининг механизатори, КПСС XXVII съезди делегати Замира Рўзматова Оққўрғон район партия-хўжалик активи билан учрашди. Делегат КПСС XXVII съезди ҳақидаги ўз таассуротларини ҳаяжон билан сўзлаб берди.

— Съездда техника тараққиётини жадаллаштириш, мавжуд резервлардан унумли фойдаланишга алоҳида эътибор берилди, — деди у. — Биз техникадан ҳали унумли фойдаланаётганимиз йўқ. Йиғим-теримда ҳамон ҳашарчилар кўп жалб қилинмоқда. Натижада пахта таннархи қимматлашиб кетмоқда. Менимча, бундай оворагарчиликларга чек қўйиш вақти келди. Бунинг учун эса ҳозирдан тайёргарлик кўриб боришимиз зарур.

У съезд мажлислари орасидаги танаффус пайтларида олимлар, машинасозлар билан бўлган қизиқарли мулоқотлар ҳақида ҳам гапириб берди. «Оқ олтин» ижодкорлари такомиллашган машиналарни яратиш ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Жумладан, пахтакорлар «Ташсельмаш» заводи директори Ҳ. Ғуломовга спираль шпинделлардан кўпроқ ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш зарурлигини уқтирдилар. Чунки, оддий шпинделли «зангори кема»ларда бир бункер пахта терилгач, шпинделни ювишга, бунга эса 10—15 минут сарфлашга тўғри келади. Авжи ҳосил пишган, долзарб биринчи теримда кунига 13—14 бункер пахта терилса, 9—10 марта шпинделни тозалашга тўғри келади. Бу эса кунига салкам 2 соат вақтни йўқотиш ёки 2—3,5 тонна кам пахта териш демакдир. Корхона раҳбари спираль шпинделларни кўпайтириш тадбирлари ишлаб чиқилаётгани, КПСС XXVII съездининг техника тараққиётини жадаллаштириш ҳақидаги кўрсатмалари асосида туб ўзгартишлар ясалиши муқаррар эканлигини маълум қилди.

Делегат йиғилганлар эътиборини, съезд қарорларидан келиб чиқадиган муҳим вазифаларга қаратди, кўпгина саволларга жавоб берди.

Б. СОЛИҲОВ.

* * *

Олмалиқдаги «Химик» маданият саройида шаҳардаги саноат корхоналари, муассасалари ва ўқув юртлари вакилларининг КПСС XXVI съезди номли химия заводи 2-экстрация цехи оператори, КПСС XXVII съезди делегати Л. М. Михеева билан учрашуви бўлиб ўтди.

Делегат учрашув иштирокчиларига съезд таассуротлари, унинг ишчанлик ва ижодий муҳитда ўтганлиги, КПСС XXVII съезди тарихий қарорлари ҳақида сўзлаб, олмалиқликларнинг бир қанча саволларига жавоб берди.

А. ПУЛАТОВ.

Рус тили — иккинчи она тилимиз

ҲАР ПАЙШАНБА — РУС ТИЛИ КУНИ

Чиноз районидаги Ғафур Ғулом номли 40-мактаб коллективи мазкур ўқув йилини янги бинода бошлади. Унда 1061 ўқувчи кенг ва шинам, ҳар томонлама қулай хоналарда билим олмоқда. Бу ердаги 36 та фан кабинетининг саккизтаси рус тилига ихтисослаштирилган бўлиб, уларда Т. И. Асташкина, В. Ф. Долгих, Д. Р. Розиева, Р. Х. Хасаншина каби педагоглар талабаларга дарс ўтмоқдалар. Биз ана шу ўқитувчиларнинг кундалик фаолияти билан танишдик, кабинетларни кўздан кечирдик. Улар дуруст жиҳозланган, машҳур педагоглар, адибларнинг портретлари бор.

Бурчакда синф кутубхонаси ҳам ташкил этилибди. Орқа томонда киноаппарат жойлашган. Ўқитувчи столида эса магнитофон ва бошқарув пультини кўрамиз. Ўқувчилар ўтирадиган столларга лингофон мосламалари қўйилган. Техник жиҳатдан яхши жиҳозланган, кўргамали қуроллар етарли бўлга бу кабинетда Таисия Иванона Асташкина дарс ўтади.

— Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съезди, — деди Таисия Ивановна, — ҳарбиримиз олдида конкрет в муҳим вазифалар қўйди. Ана шулардан бири XXI асра яшаб, меҳнат илувчи янги влодни тарбиялаш, вояга евзиш вазифаидир. Ёшларнинг ҳар томонлама баркамс билимдон бўлиб етишишорида, кўпмиллатли халқим ва тараққийпарвар жаҳомаданияти маҳсулидан баҳраанд бўлишларида рус тилинг тутган ўрни жуда муҳидир. Шунинг учн ҳам бугги кунда мактабларда рустилини ўргатига алоҳид эътибор берияпти.

...ус тилиникувчилар тезрс пухта восонроқ ўзлатириб олпари учун бу ера уларга пгина қулайлиар яратин. Масалан, таимнинг тник воситалари кенг ўр берилмоқда. Лкофон би жиҳозланган, киаппарат жатилган хонадаарс ўтиц таъсирчан ва саралидир. Чунки техника вотаси ўқиши ишини енгиштиришилан бирга маълот масига қараб экрав турли диапозитивлар ёкўқув филмари намойиш қиш имконини ҳам берадиэу эса шасиз, ўқувчилар қизиқиш кучайтирадирограмм ўзлаштириш осскўчади.

...уман ўқиларни синфнитор машотлар доирасилан чекл қўйиш уларнин зерикиш ва охироқида фанқизиқмай қўйиша сабабади. Шунинг учқам синин ташқари машотларнипрок ўтказицурли учувлар, баҳслар ғзаки ай журналлароштирибриш жуда зардир. Дапайтида диалогга кенгўрин бериш эсаувчилартқини ўстириш ёрдам бди.

...Баларга флаш, мустақилоса чишни талаб қилган муали вазифаларпширишь рус тилига бўл қизиқиш янада кучайади. Шаънода лекция бахсли шғулотларга, тар соатлар алоҳида эътю берил «Дўстлик нинучи ним», «Бугунги кунжасорат сатиш мумкиш деган зуларда ўтказин суҳбат болаларни жудизиқтиран бўлиб қол...

—с тилинши ўзлаштириш, — деҳбатга қўшил Вера Фовна Долгих, интерналл дўстлик клубнг рол кучлидир. Клубзолари из тинчлик тарарамиз» ан шиор остимамлакзнинг турли арларид тенгдошларилан хат али алоқа боғлашган. Ўқувчилар РСФС[...]даги Калинин, Кимри, Туркм[...]нистондаги Чоржўй ва Укра[...]нанинг бир қанча шаҳарлар[...]даги мактаблардан мактубл[...] олмоқдалар. Ўзбек, туркма[...] украин, рус болалари ўзар[...]хат ёзишиб, бир-бирлариг[...] фотосуратлар юбориб туришади. Шу асосда альбомлар тайёрланган.

Машғулотларда ҳарбий-ватанпарварлик мавзуидаги ҳикоялар, айниқса, ўқувчиларга тенгдош бўлган пионер ва комсомоллар жасорати ҳақидаги суҳбатлар катта таассурот қолдиради. Улар ана шундай дарслардаги савол-жавобларда фаол иштирок этадилар. Айниқса, рус тилида куйланадиган ҳарбий қўшиқларни бажонидил ижро этадилар.

Педагог Дилора Раисовна Розиеванинг бу ерга ишга келганига эндигина икки ой бўлди. Бу қисқа вақт ичида у коллективга ҳам, болаларга ҳам кўникиб улгурди, меҳрибонлиги, пухта билими билан тезда ўқувчилар ҳурматини қозонди. Кабинетни жиҳозлаш ишларига болаларни жалб этди.

Кабинетда ташкил этилган «Жаҳон бир ҳафта ичида» стенди болаларнинг дунё янгиликлари, халқаро ҳаётни ўрганиб боришлари, рус тилидаги сиёсий ибораларни ўзлаштиришларига кўмаклашади.

Биз рус тили ўқитувчиларидан бири Раиса Хасаншинани болалар билан қўшимча машғулот ўтказаётган пайтда учратдик. У иш тажрибаси ҳақида ҳикоя қилар экан, қолоқ ўқувчиларни аълочиларга бириктириб қўйиш яхши самара бераётганини таъкидлади. Умуман, бу мактабда рус тилига эътибор катта. «Словесник» номли тўгарак ишлаяпти. Мактаб олимпиадалари мунтазам ўтиб турибди. Ўқувчилар бу фан бўйича район мусобақаларида фаол қатнашишяпти. Яқинда мактабнинг 8-синф ўқувчиси Нигора Муҳаммадбоева область миқёсида ўтказилган олимпиадада муваффақиятли иштирок этди. Мактаб кутубхонаси билан ҳамкорликда мунозаралар, конференциялар ҳам ўтказилмоқда. Мактабд[...] ҳафтанинг ҳар пайшанбаси Рус тили куни ҳисобланади. Шу куни ўқувчилар бир-бирлари билан фақат рус тилида сўзлашадилар.

Мактабда бундай ютуқлар билан бир қаторда камчилик-нуқсонлар, муаммолар ҳам йўқ эмас. Мана, уларнинг баъзилари: рус тили фани бўйича ихтисослаштирилган 8 та кабинетдан фақат биттасигина техник жиҳатдан дуруст жиҳозланган. Ҳатто шу хонага ўрнатилган киноаппаратура ҳам доимо ишлатилавермайди. Чунки район халқ маорифи бўлими мактабни зарур кинолenталар ва диапозитивлар билан таъминлай олмаяпти. Бунинг устига ўзбек мактабларида рус тили ўргатиш бўйича ўқув фильмлари ва грампластинкалар жуда танқис, синфларнинг бирортасида телевизор йўқ.

Машҳур совет ёзувчиси А. Толстой: «Шундай пайт келадики (у узоқ эмас), рус тилини бутун ер шари бўйлаб ўрганишга киришадилар», деб айтган эди. Мана шундай давр етиб ҳам келди. Эндиликда ер куррасидаги ярим миллиардга яқин киши рус тилидан фойдаланмоқда. Айниқса, кўпмиллатли халқларнинг қудратли иттифоқига бирлашган мамлакатимизда у алоҳида аҳамият касб этмоқда. Шундай экан, мактабларда мазкур тилнинг янада самаралироқ ўқитилишига кўпроқ эътибор берайлик, рус тилидан дарс ўтадиган педагоглар ишини енгиллаштириш учун уларга доимий ёрдам кўрсатайлик.

У. АБДУШОҲИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Советлар ва ҳаёт

НАКАЗ МАСЪУЛИЯТИ

Янгийўл районидаги Калинин қишлоқ Советининг 85 депутатига сайловчилар жаъми 28 та наказ беришган эди. Қишлоқни ободонлаштириш, кишиларнинг меҳнат ва дам олиши шароитларини, савдо ва медицина хизматини яхшилаш, халқ маорифини ривожлантиришга оид бу наказларнинг 18 таси бажарилди.

Район марказий шифохонаси бош врачининг ўринбосари депутат М. Файзуловга сайловчилардан шифохона атрофини ободонлаштириш, санитария ҳолатини яхшилаш юзасидан наказ тушган эди. Депутат бу ишга астойдил киришди. Шифохона территориясига ўтган йили 250 тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт ҳамда 250 туп гул кўчатлари ўтказилди, бир километрга яқин йўлка асфальтланди.

Депутат М. Шестаков сайловчиларнинг таклифлари асосида У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасининг Ватан бўлимида қишлоқ клуби очилишини ва зарур жиҳозлар билан таъминланишини тезлаштирди. Ҳозирги кунда клуб бўлим аҳолисига хизмат кўрсатмоқда.

Халқобод — райондаги йирик посёлкалардан бири. Депутат О. Нишонов сайловчилар таклифи асосида посёлкадаги универмаг ва бошқа қатор магазинларнинг ремонт қилинишини таъминлади. Посёлкадаги универсал магазинда мебеллар бўлими ташкил этилганлиги харидорларга қулайлик яратди.

Қишлоқ Совети депутатларидан Э. Камолов, Н. Шербакова, А. Мажидов, Қ. Содиқов, Ж. Одилов ҳам сайловчиларнинг наказларини ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг ташаббуси билан бирлашманинг Энгельс номли совхозида 640 ўринли янги мактаб қурилди, Навоий номли совхозда врачлик-даволаш пункти ишга туширилди, Ленин кўчасида автобус бекати қурилди.

Қишлоқ Советининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги сессиясида сайловчиларнинг наказларини бажаришдаги ана шундай ютуқларни таъкидлаш билан бирга, бу соҳадаги камчиликлар-нуқсонлар ҳам очиб ташланди.

Жумладан, айрим мансабдор шахслар наказларни бажаришда депутатларга ёрдам бермаётирлар. Депутат Э. Бекатовга У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасининг Петров номли бўлимидаги медицина пунктини ремонт қилишда кўмаклашиш топширилган эди. Бироқ бўлим бошқарувчиси С. Сайфиддиновнинг масъулиятсизлиги туфайли бу масалани ҳал этиш кечикиб кетмоқда. Шунингдек, сессияда депутатлардан Г. Алимова, Н. Нуриддинова, Т. Родичева, Х. Давришев, Э. Бектурғунов, М. Нурматов, Т. Климова, Н. Қодировлар сайловчиларнинг наказларини бажаришни кечиктириб юбораётганликлари кўрсатилди.

М. ПЕЙСЕНОВ.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДАН ХАБАРЛАР

ЙИЛЛИК ПЛАН — 7 ОКТЯБРГА

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикаси коллективи ўн биринчи беш йилликда самарали ишлади. Деярли барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича планлар бажарилди, кўплаб кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Фақатгина беш йилликнинг сўнгги йилида ана шундай буюмлардан 25 хилини тайёрлаш ўзлаштирилди. 40 дан зиёд маҳсулот эса аттестациядан ўтказилиб, маънавий эскирган 18 хил маҳсулотни ишлаб чиқариш тўхтатилди.

Корхона ишчи-хизматчилари янги беш йилликни ҳам кўтаринки кайфиятда бошладилар. Дастлабки икки ойда планга қўшимча 26 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари савдо тармоқларига жўнатилди.

Аҳоли учун зарур товарларнинг сифатини яхшилаш борасида қатор тадбирлар ишлаб чиқаришга жорий этиляпти.

Корхонада илғор бригадалар ҳақида гап кетганда биринчи бўлиб Гулмира Сарсенова бошлиқ комсомол-ёшлар коллективини тилга олишади. Ҳуррият Ғойибназарова, Таълима Ойтўраева, Рамзия Уланова сингари илғор ишчиларнинг таклифи билан бригада коллективи йиллик планни СССР Конституцияси кунигача бажаришга аҳд қилди.

Э. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

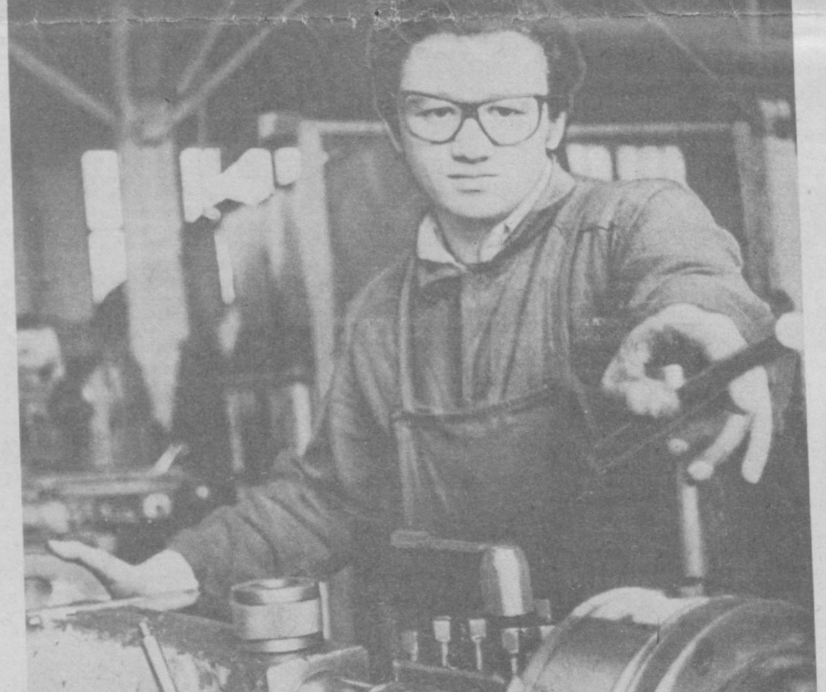

● **ИГОРЬ Димчук Тошкент «Геологоразведка» тажриба-механика заводида ишлаётганига унча кўп вақт бўлмади. Қисқа вақт ичида ўзининг тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги билан коллектив ҳурматига сазовор бўлди. У Коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли ном эгаси. Суратда: илғор ишчи И. Димчук ўз дастгоҳи ёнида.**

Т. Каримов фотоси.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ХАТЛАР

ОБЛАСТИМИЗ коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бошланган умумхалқ мусобақасида фаол иштирок этмоқдалар. Редакциямизга келаётган хатларда омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширишда бошланғич партия ташкилотлари олиб бораётган катта ташкилотчилик ишлари, съезд талаблари асосида қўрилаётган тадбирлар самараси ҳақида ҳикоя қилинмоқда.

ЯНГИЧА ЁНДАШИБ

ПАРТИЯМИЗ XXVII съездини муносиб кутиб олган совхозимиз чорвадорлари эндиликда белгиланган улуғвор режаларни рўёбга чиқариш учун курашмоқдалар. Дастлабки икки ойда давлатга пландаги 200 тонна ўрнига 235 тонна сут сотилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 15 тонна кўпдир. Давлатга гўшт сотиш юзасидан белгиланган икки ойлик топшириқ ҳам ортиғи билан бажарилди.

Умуман, совхозимиз чорвадорлари КПСС XXVII съезди қарорларига жавобан ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида пландагидан анча кўп сут ва гўшт топшириш учун курашмоқдалар. Улар ўтган беш йилликда ҳам бу соҳада ўзига хос рекорд қўйган эдилар. Давлатга сут сотиш плани 121,2 процент, гўшт сотиш эса 115,6 процент адо этилган эди. Бу йил ички резервлар яна ҳам тўлароқ ишга солинмоқда. Озиқ-овқат программасини бажариш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда.

Ферма цех партия ташкилоти янги талаблар асосида ўз ишини қайта қуриб, экономика билан чуқурроқ шуғулланмоқда, мутахассисларга бўлган талабчанликни оширмоқда, тармоқни ривожлантириш юзасидан амалий чоралар кўрмоқда. Фермада ҳозир 19 коммунист меҳнат қилаяпти. Улар партиясизларни олға томон етакламоқдалар. Партия группаси ташкилотчиси Қиммат Исоқова, цех партия ташкилоти секретари Абдужалил Маллабоев, унинг ўринбосари Эргаш Бозорбоев коллектив ўртасида олиб борилаётган ташкилотчилик ва сиёсий ишларни янги талаблар даражасига кўтармоқдалар, чорвадорларнинг фикр ва ўйларини чуқурроқ ўрганмоқдалар.

Фермада энг аввало коммунистларнинг шахсий намуна кўрсатиб меҳнат қилишларини таъминлаш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда. Область Совети депутати коммунист Зарбувиш Омонлиқова, Баҳриниса Ниёзматова ўтган йили ҳар бир сигирдан 3230 килограммдан ошириб сут соғиб олдилар. Улар бу йил яна ҳам юқорироқ маррани кўзлашган. Ўтказилаётган мусобақада улар ҳамиша ғолиблик қилиб келишмоқда. Мусобақа илғорлари шарафига фермада шон-шуҳрат байроғи кўтарилаяпти Улар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириляпти.

Партия ташкилоти чорвадорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ва мазмунли дам олишлари учун барча шароитларни яратиб берган. Улар учун нонушта ва иссиқ овқатлар уюштириляпти. Қизил бурчак зарур буюмлар билан жиҳозланган. Сут соғувчилар, молбоқарлар бу ерда сиёсий ахборотчилар ва агитаторларнинг съезд материаллари юзасидан суҳбатларини тингламоқдалар, газета ва журналларнинг янги сонлари билан танишмоқдалар.

Фермада олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар графиги олдиндан тузиб қўйилган. Шу график бўйича суҳбатлар ўтказмоқдалар, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари, савдо уюштирилмоқда. Хўжалик ва тарбиявий ишлар бирлиги таъминланганлиги учун ҳам ферма ишлаб чиқаришида ой сайин яхши натижаларга эришиляпти.

Қ. ТОЖИҚУЛОВ,
Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхози партия комитетининг секретари.

ТОПШИРИЛГАН ИШГА МУНОСАБАТ

Ўткир Алимов ҳалол меҳнати билан ҳамқишлоқлари ҳурматини қозонган коммунистлардан. У ўрта мактабни тамомлаб совхоз ишчилари сафига қўшилган эди. Аввал кетмон чопди, кейин сувчилик қилди. Ўзига топширилган ишларнинг ҳаммасини кўнгилдагидек бажарди. Кейинчалик совхоз раҳбарлари унга катта ишонч билдириб, теплица хўжалигига раҳбар этиб тайинлашди.

Ҳозир Усмон Юсупов номли совхоз далаларини айлансангиз, ажойиб манзаранинг гувоҳи бўласиз. Далада ишлар аллақачон бошланиб кетган. Эртаги экинлар экиш давом этяпти. Бу кўчатларни Ўткир Алимов бошлиқ теплица хўжалиги ходимлари тайёрлаб беришяпти.

Теплица хўжалиги бундан бирча йил илддам ташкилилган Олдинига у и гектари. Кейинроҳр гект кенгайди. Коллектив ўтили район хўжкларига миллион туптаги, минг туп ўрт карам чатларини етк берди шни районлинг хўжлари эса бу ан 1 ион 300 минуп номи кўчати сотолишдиндан совхоз минг ск соф даромилди.

Теплица бои ишчиларпан ўтган суҳбата улартиборини Озиқат ммасини бажш юзас партия XXV съездиқўйилган вазарга атмоқда. КПСС Марказ Комитетининиёсий дида таъкиданидек, зиқ-овқат масини ҳал биринчи аги вазир. Ўн икки бешйилликдаёқ озиқат таъмни сезиларлдаража яхшилаш учун ъий бш ясаш кера унинг қишлоқ хўжа ишлақаришида ўсуръани икки баравардан зиёдроқ ошириш, аҳоли жон бошига етиштириладиган озиқ-овқат маҳсулотларини сезиларли даражада кўпайтириш талаб этилади.

Съезд қўйган вазифаларни теплица ходимлари ўзлари учун ҳаракат программаси деб билмоқдалар. Бу йил улар район хўжаликларига 1,5 миллион туп эртаги, 1 миллион туп ўртаги карам кўчатлари етказиб беришга, қўшни областларнинг хўжаликларига эса [...] миллион туп карам, шунча болгар қалампири, 2 миллион туп помидор кўчати сотиш учун курашмоқдалар.

Ҳозир дастлабки гектарларга теплицада етиштирилган кўчатлар экиб бўлинди. Уларни етиштиришда Азиза Мамбетова, Минаввар Мирзакелдиева, Зуҳра Абдураимова каби илғорлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Ишчилар ўзларига топширилган вазифаларни сидқидилдан адо этмоқдалар.

З. ТОЖИБОЕВ,
Коммунистик райони.

АНЪАНА ЁРДАМ БЕРДИ

КОММУНИСТИК РАЙОНИДАГИ БОРДОНКЎЛ ҚИШЛОҚ СОВЕТИ АКТИВЛАРИНИНГ АҲОЛИНИ ТЎЙ ҲАМДА БОШҚА ТАНТАНАЛИ МАРОСИМЛАРНИ СПИРТЛИ ИЧИМЛИКЛАРСИЗ ЎТКАЗИШГА ОДАТЛАНТИРГАНЛАРИ ҲАҚИДА

СОВЕТИМИЗ территориясида кейинги ярим йил ичида 150 га яқин тўй бўлиб ўтди. Агар шу рақамга қараб мулоҳаза юритадиган бўлсак, ижроком раиси бўлганлигим учун мен деярли ҳар куни у ёки бу тўйга боришим, ёш келин-куёвларни табриклашим керак бўлади. Аслида ҳам шундай. Илож қанча, анъанамиз шунақа. Қишлоқ оқсоқоли ёки тўғри қилиб айтганда ижроком раисини тўйларга биринчи бўлиб таклиф қилишади. Умуман олганда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тўғрисидаги қарорнинг ижросини ўз назоратимиз остига олганимиздан кейин тўйларда ва бошқа тантаналарда қатнашишимиз, айрим шахсларнинг бундай маросимлар фақат арақ-вино ичиб, кайф-сафо қилиш учун чиқарилган деган тушунчалари мутлақо нотўғри эканлигига уларда ишонч ҳосил қилдиришимиз керак бўлади, албатта.

Бу ишни хизмат мавқеидан келиб чиққан ҳолда буйруқ йўли билан эмас, балки тушунтириш, ишонтириш воситалари асосида уддабуронлик билан олиб бориш зарурлиги ҳаммага маълум. Мен бу гапни айрим қишлоқлардаги маҳаллий Советлар ўзининг асл вазифаси эканлигини тушунмай, баъзан тўйларга милиция ходимларини ёки кўнгилли халқ дружиначиларини таклиф қилаётганликларини кўриб-билиб турганлигим учун айтаяпман. Ахир бундай аҳволда ёшлар учун бир умрга эсдалик бўлиб қоладиган байрам кайфиятини йўққа чиқариб қўйиш мумкин-ку. Бизда ҳам ишнинг асл манфаатини кўзлаб, тўй қилиш учун ижроия комитетдан албатта рухсат олиш тартиби жорий этилган. Қишлоқ Советининг ташаббуси билан қарор топган бу рухсатномада тўй ўтказиладиган вақт, қанча меҳмон таклиф қилиниши, бўладиган сарф-харажатлар, маҳалла комитетининг таклифи, шунингдек, санитария-эпидемиология станциясининг рухсати албатта кўрсатилган бўлади. Хуллас, ўйин-кулги ўз йўлига, аммо ҳамма нарсада тартиб-интизом бўлиши керак.

Ўн йиллар давомида илдиз отиб, мустаҳкамланиб қолган эски урф-одатларни йўқотиш осон эмас. Ижроия комитет қарор қабул қилган куннинг эртасигаёқ ўғлини уйлантираётган Эргаш Солиҳовнинг қишлоқ Советига келгани ҳамон эсимда.

— Тўй дастурхонига арақ-вино қўймасам, ҳамқишлоқларим кўзига қандай қарайман, — дея ажабланди у. — Бу янгича одатни нима учун менинг тўйимдан бошлашга қарор қилдинглар? Нима, мен қишлоқнинг энг камбағал, бошқаларга тенг келолмайдиган кишилариданманми? Ахир бизнинг уруғимизда ҳеч ким арақхўр бўлмаган-ку!

Ажабланарлиси шуки, оддий колхозчиларгина эмас, айрим қишлоқ зиёлилари — ўқитувчилар, врачлар ҳам тўйлари муносабати билан қишлоқ Советига келиб, ўшандай асосланмаган баҳоналарни рўкач қилган пайтлари ҳам бўлди. Ҳолбуки, бу зиёлилар зарарли иллатга қарши курашга жамоатчилик таъсири кучини биринчи галда тушунишлари керак эди. Бундай «эпчил»ларнинг қишлоқ Советига келишдан олдин колхоз правлениесига бориб, катта миқдорда қарз сўраганлари ҳам бизга маълум. Илгари улар ана шу пулга яшиклаб арақ-вино сотиб олишарди. Бизнинг ташаббусимиз билан Советимиз территориясидаги хўжаликларнинг раҳбарлари бундай ёрдам масаласига энди бошқача қарайдиган бўлдилар. Улар қарз беришдан аввал бундай дейишади: хўп, биз керакли миқдордаги маблағни берамиз. Аммо бу маблағга оила қураётган ёшларга зарур совға — гилам, телевизор ёки рўзғор буюмлари харид қиласиз. Ахир, бу буюмлар ёш оила учун ҳар куни керак ва у узоқ йиллар давомида эсдалик бўлиб сақланади.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Ўрта Осиёда тўйлар биринчи галда оиланинг иқтисодий аҳволига таъсир қиларди. Тантаналарга одатда ўз қишлоғи ҳамда қўшни қишлоқлардан кўплаб меҳмонлар, ҳатто келин-куёвлар билан қариндош-уруғчилиги бўлмаган ёки мутлақо нотаниш кишилар ҳам таклиф қилинаверарди. Бундай ҳаддан ташқари катта дастурхон атрофида тартибсизлик билан пала-партиш ўтадиган тўйлар ортиқча ичкилик туфайли кўпинча фавқулодда ҳодисалар, яъни жанжал-тўполон ва муштлашишлар билан якунланарди. Депутатлик группалари ва маҳалла комитети активлари тўйларга таклиф килинувчи меҳмонларни кескин камайтиришга эришдилар. Тантаналарни ўтказиш бўйича тузилган махсус комиссиялар бутун масъулиятни ўз зиммаларига олдилар.

Совет активлари ўз нуқтаи назарлари, режаларини рўёбга чиқариш учун ҳаракатда эскича одатларга нималарни қарши қўйишлари мумкин эди? Мавжуд анъаналарни албатта. Биз қадимда ўзбек тўйлари ва бошқа кўпгина халқларнинг тўйлари ҳам спиртли ичимликларсиз ўтказилганлигини аҳолига эслатдик, исботладик. Шунинг учун ҳам биз тўй маросимларини ян-

ҲУШЁРЛИК — ҲАЁТ НОРМАСИ

гича уюштиришда миллий анъаналаримизни иложи борича кўпроқ сақлаб қолишга ҳаракат қилдик. Шу билан бирга янгича социалистик анъаналарни ҳам унутмадик. Келин-куёвлар ишлайдиган коллектив, жамоат ташкилотлари раҳбарлари, дўстлари уларни табриклашади, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашчилари қўшиқлар ижро этишади, вокал-чолғу ансамблига навбат берилади, турли конкурслар, ўйинлар ўтказилади. Биз ана шу тадбирларнинг ҳаммаси бир-бирига мувофиқлашган ҳолда яхлит комплекс тарзида тантанали ва хушчақчақлик билан ўтиши, қандайдир расмий тусдаги тадбирга айланиб қолмаслиги, аксинча, фақат тўй бўлаётган оиланинггина эмас, балки бутун қишлоқ учун катта байрамга айланиши учун ҳаракат қиламиз. Аслида социалистик жамиятнинг коллективизм, биродарлик, интернационал дўстлик каби ленинча принциплари шу билан белгиланади ва қарор топади. Кўп миллатли коллективлар меҳнат қилаётган ва турли миллат вакиллари бирга турмуш қураётган хўжаликларимизда интернационал тарбия янада муҳимроқ аҳамият касб этади. Фақат кейинги ойларнинг ўзида колхоз шофери чуваш йигит Андрей Федоров электрон-ҳисоблаш машинаси оператори татар қизи Гулнора Ахмедовага, газ пайвандловчи корейс йигити Вячеслав Тен касалхона санитари ўзбек қизи Насиба Қуттибоевага, немис Эвальд Гец украин қизи Надежда Радченкога уйланди. Урф-одатлар ва маросимларнинг ўзаро қўшилуви ҳар бир халқнинг маданиятини бойитади, унинг доирасини кенгайтиради ва шу йўл билан тўйлар янги совет оиласининг бошланишигина бўлиб қолмай, социалистик жамият ячейкасининг яратувчисига айланади. Бундай жамиятда унинг қонун-қоидалари ҳурмат қилинади, соғлом ҳаёт кечиришга халақит берувчи барча иллатларга қарши муросасиз курашилади.

Тўғри, янги маросимларни муваффақият билан қарор топтириш ва шу билан уларнинг тарбия ишларидаги самарасини оширишга эришиш учун қуруқ чақириқлар ва ҳатто мазмунли лекциялар билан чегараланиб бўлмайди. Аввало шароит яратиш керак. Биз худди шундан бошладик. Ҳозирча қишлоғимизда алоҳида никоҳ уйи йўқ. Шунинг учун биз ижроия комитетнинг мажлислар хонасини жиҳозлаб, «бахт хонаси»га айлантирдик. Бизнинг тасаввуримизча, бу «бахт хонаси» Мендельсон марши остида никоҳ гувоҳномаси топшириладиган давлат муассасаси ҳам, шунчаки ҳужжат берадиган идорага ҳам ўхшамаслиги керак эди. Маданият муассасалари активлари, ходимлари бизнинг илтимосимизга биноан хонани оддий уйлардагидек, айниқса, миллий хусусиятимизни сақлаб қолишга ва замонавий қишлоқ кишисининг дидига мос ҳолда жиҳозлашга ҳаракат қилдилар.

Муҳими шундаки, бўлажак ёш оила соҳибаси бу ерда ўз уйини қандай безаши, мазали таом тайёрлаши, болалар кўйлакларини тикиши, дастурхон тузаш ва меҳмон кутиши тўғрисидаги саволларга жавоб топа олади. Бу ерда китоб ва рисолалар етарли бўлишидан ташқари врачлар, педагоглар, етакчи касб усталари ҳам ўзларининг лекция ва суҳбатлари билан ёш келинларга қимматли маслаҳатлар беришади. Умуман, бу залда асосан никоҳлар расмийлаштирилади. Комсомол тўйлари эса одатда кафеларда, маданият уйларида ўтказилади. Бу тўйларни уюштиришда партия ва комсомол комитетлари актив иштирок этадилар. Бунда қишлоқ Совети активи билан келишишади, албатта.

Ўтган йили апрель ойида Тошкентда янги урф-одат ва маросимларни меҳнаткашлар турмушига сингдириш муаммолари бўйича Бутуниттифоқ семинари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари бизнинг қишлоқларимизда бўлишиб, маҳаллий Советнинг тўйларни ва бошқа тантаналарни ўтказишда кўрсатаётган ташаббуснинг фойдали жиҳатларини алоҳида қайд этдилар.

Ҳозир тўйларни, бошқа маросимларни спиртли ичимликларсиз ўтказиш қишлоғимиз меҳнаткашлари турмушига чуқур сингиб кетди. Энди бизнинг активларимизни ҳеч ким нотўғри ақидаларни тиқиштиришда айбламайдиган бўлди. Байрам дастурхонлари янада тўкин-сочин бўлаётир. Аввалгисидан фарқи шундаки, дастурхонларга кўпроқ мевалар, узум, торт ва мороженое қўйиляпти. Қувончлиси шундаки, дастурхон тузаш маданияти, унинг атрофида ўтириб суҳбатлашиш этикаси ўсди. Эндиликда ҳар ким дастурхонни арақ-виного тўлдириб ташлаш эмас, балки уни қандай қилиб дурустроқ, дидлироқ қилиб ясатиш тўғрисида ўйлайдиган бўлиб қолди. Кейинги икки йил ичида бизда жамоат тартибини бузиш ҳоллари бир неча баравар камайиб кетганлиги шунинг натижасидир. Айниқса, ҳамқишлоқларимизнинг милиция хоналарига келтирилиши мутлақо камайиб кетди.

Яқинда мен яна бир тўйда бўлганимда, умуман ҳамма тадбирларимизни ичкиликсиз ўтказиш нақадар фойдали эканлигига ишонч ҳосил қилдим. Ёш колхозчи Сайёра Алимқулова Турсунқуловлар оиласига тўртинчи келин бўлиб тушди. Хонадон соҳибаси Розия — қаҳрамон она, хонадон соҳиби Хошим Турсунқулов — уруш қатнашчиси, меҳнат ветерани. Куёв — Фахриддин техникумни битиряпти. Оила катта, иноқ. Аммо очиғини айтганда, илгаригидек дабдабали тўй қилишга қийналиб қоларди. Ҳозир эса арақ-виного кўп пул сарфланмаганлиги туфайли дастурхон ҳам тўкин-сочин, ортиқча чиқим ҳам йўқ.

Тўй жуда ажойиб ўтди, ўйин-кулги, қўшиқ авжига чиқди. Шу билан бирга ўзбек анъанавий ёр-ёри, «Тўйлар муборак» музикали табрик, совет композиторларининг асарлари ҳам янграли. Ёш келин-куёвнинг, тўйга таклиф қилинган меҳмонларнинг чеҳраларидаги бахтиёрлик, самимий табассум тўйнинг қувноқ байрамга айланганлигидан далолат бериб турди.

А. НОРТОЕВ,
Бордонкўл қишлоқ Советининг ижроия комитетининг раиси.

(«Сельская жизнь», 1986 йил, 26 март).

ХАЛҚ ХОТИРАСИДА МАНГУ ЯШАЙДИ

(Боши 1-бетда).

Туркистон АССР Халқ Комиссарлар Советининг раиси, Николай Васильевич Шумилов — Тошкент Совети раиси, Александр Яковлевич Першин — Озиқ-овқат халқ комисари, Вольф Наумович Финкельштейн — Тошкент Совети раисининг ўринбосари, Михаил Самойлович Качуринер — Тошкент шаҳар касаба союзлари советининг раиси, Игнатий Порфирьевич Фоменко — Туркистон АССР фавқулодда тергов комиссиясининг раиси, Александр Николаевич Малков — ички ва ташқи ишлар халқ комиссари, Евгений Прохорович Дубицкий — темир йўллар халқ комиссари, Александр Васильевич Червяков — Туркистон АССР фавқулодда дала судининг раиси, Дмитрий Григорьевич Шпильков — Тошкент коммунистик дружинасининг командири, Семён Павлович Гордеев — РКП(б) Тошкент шаҳар комитетининг ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аъзоси, Георгий Иванович Лугин — шаҳар муҳофазаси бошлиғининг ёрдамчиси, Михаил Николаевич Троицкий — «Красноармеец» газетасининг редактори.

Революцион марш куйлари орасида дикторнинг овози эшитилади. У Тошкент ишчилар синфи оқ гвардиячиларнинг 14 комиссардан ёвузларча ўч олганликларини билган заҳоти дадил курашга отланиб, исёнчиларни шаҳардан шармандаларча қочишга мажбур қилганлигини, контрреволюция бостирилганини гапириб беради.

Йиғилган кишилар ёдгорлик комплекси билан танишадилар. У беш қиррали тахтачалардан ҳосил қилинган машъала шаклида ишланган. Ҳаёт мангу давом этажагининг рамзи бўлмиш булоқдан сув отилиб чиқмоқда. Гранит тахтага М. Горькийнинг «Бургут қўшиғи» асаридаги: «Сен ўлган бўлсанг ҳам, довюрак ва руҳи тетик кишилар қўшиғида ҳамиша жонли тимсол бўлиб, озодлик, ёруғликка мағрур даъват бўлиб яшайверасан!..» деган сўзлари ёзилган.

Ёдгорликка кираверишда комиссарларнинг фамилиялари ўйиб ёзилган гранит тош савлат тўкиб турибди. Бу тошни Тошкент ишчилари 1929 йилдаёқ қўйган эдилар. Унинг ёнидан янги очилган гуллар ҳеч аримайди.

Одамлар оқими қаҳрамонлар дафн этилган Коммунарлар хиёбонига, 14 Туркистон комиссари ёдгорлиги ўрнатилган вокзалолди майдонига бориб гулчамбарлар қўяди.

Хотира куни Тошкент аҳолиси совет кишилари кекса авлодларининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини муносиб давом эттиришга, КПСС XXVII съездининг тарихий режаларини шараф билан бажаришга интилаётганини тасдиқлади.

◆ ◆

1919 йили инқилоб душманлари 14 нафар туркистонлик комиссарларни отиб ташлаган ерда 30 март — Хотира куни мемориал комплекси очилди. Шу куни комиссарлар хотирасини ҳурмат билан ёдга олиш учун бу ерга минглаб шаҳарликлар келишди. Суратда: мемориал комплекснинг умумий кўриниш.

Б. Юсупов ва **А. Рисқиев** фотолари.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲАМИША ЁДИМИЗДАСИЗ

Қабристонга кираверишдаги кенг майдонга эрталаб одамлар сиғмай кетди. Ярмаркада савдо қизғин. «Ташхозторг»нинг 11-магазини очган кўчма дўконда ток қайчидан тортиб, кетмону челаккача сотиляпти. Киров район улгуржи савдо конторасi ходимлари эса гул, манзарали ва мевали дарахт кўчатлари олиб келишибди. «Тошкент гуллари» фирмасига қарашли дўкон пештахтасида чиннигул ва лолалар яшнаб турипти. Ўтган ёр-бирордарларни зиёрат қилгани келган кексаю-ёшлар, авлод-аждодлар, ота-оналар, ён-атрофдаги маҳаллаларнинг аҳолиси қабрлар атрофини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш учун зарур нарсаларни шу ердан харид қилишяпти.

Боядан бери агитавтобус радиокарнайларидан майин таралиб турган хазин куйлар бир зум тинди. Хотира кунига бағишланган митинг бошланди.

— Бугун биз халқимиз бахт-саодати учун курашда кўп хизматлари синггн, янги ҳаёт тантанаси йўлида жонини фидо қилган азиз юртдошларимизни, ота-оналар, ака-укаларимизни яна бир бор ёдга олаяпмиз, — деди митингда сўзга чиққан республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Т. Уомонов.

Санъатшунос Б. Насриддиновнинг сўзлари ҳам таъсирли бўлди. У ўзбек совет санъати ва маданиятини ривожлантиришда кўп меҳнати сингган донгдор зиёлиларни шахсан танир эди. Улардан ўзбек цирк санъати асосчиси бўлган Карим Зарипов, Улуғ Ватан уруши йилларида жангчилар ҳузурида ўз санъатини намойиш этган довюрак хонанда Раима Ҳакимова, таниқли ношир ва журналистлар Файзулла Юнусов, Нўъмон Ғуломов, Абдукарим Набихўжаев шу қабристонга дафн этилганлар.

Марҳумлар хотираси ёр-бирордарлар, фарзандлар қалбидан ҳеч қачон ўчмайди, улар бошлаган хайрли ишларни ҳозирги авлод давом эттирмоқда.

Митинг тугади. Ўтганлар хотирасини ёдга олиб келган кишилар қўлда гулдасталари билан «Минор» қабристони томон юрадилар.

Хотира кунига бағишланган митинглар ва ободонлаштириш якшанбаликлари Тошкент шаҳридаги ҳамда областимиздаги бошқа қабристонларда ҳам бўлиб ўтди.

(Махсус мухбиримиздан).

ТОШКЕНТДА ОБЛАСТИМИЗ ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИ КУНЛАРИ

ТААССУРОТЛАРИ БИР ОЛАМ

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали олдига келиб тўхтаган «Икарус» автобусларидан Оржоникидзе район меҳнат коллективларининг вакиллари тушиб кела бошлашди.

— Булар партия XXVII съезди шарафига ўтказилган социалистик мусобақа ғолибларидир, — изоҳ берди район партия комитети инструктори Адҳам Ахмедов. — Улар ўз фидокорона меҳнатлари билан Тошкентда ўтаётган область шаҳар ва районлари кунларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритганлар.

— Корхонамизнинг 12 та цехи бор, — суҳбатимизга қўшилди рўзғор-хўжалик буюмлари фабрикаси тўқувчиси Азиза Зиямуҳамедова. — Бугунги тадбирда иштирок этиш учун ҳар бир цехдан икки нафардан илғор ишчи танлаб олинди. Улар мусобақа шартларини тўла бажаришган. Ҳозир апрель ва май ойлари ҳисобига ишлашяпти.

Сувчи Сирожиддин Насриддинов ва витамин уни тайёрловчи агрегат оператори Алексей Герасимов «Химик» совхозидан келишибди.

— Бу йил план бўйича 1300 тонна витамин уни тайёрлаб беришим керак, — деди А. Герасимов. — Мен бу топшириқни 1600 тонна қилиб бажармоқчиман. Янгидан 60 гектар бедазор ташкил этилди. Сирожиддин ҳозирданоқ бедаларни суғориб, тезроқ етилтириш чораларини кўраяпти.

Ишчи ва колхозчилар музей залларига қўйилган экспонатларни ҳаяжон билан кўздан кечиришди. «Ленин йўлидан съезддан — съездгача» деб номланган бўлим билан танишиб, ўз олдиларида турган масъулиятли вазифаларни яна ҳам чуқурроқ ҳис этдилар.

— Мактабда ўқиб юрган кезларимда музейда бир марта бўлган эдим, — деди рўзғор-хўжалик буюмлари фабрикаси ёш ишчиси Шоира Шосоқирова. — Бугун доҳий ҳаёти ва революцион фаолияти билан яна ҳам мукаммалроқ танишдим. Биз бундай экскурсияларни ҳамиша қадрлаймиз.

Оржоникидзеликлар музей залларини айланиб чиқиб кетишаётганида Коммунистик ва Паркент районлари меҳнаткашларининг вакиллари келиб қолишди. Улар сафарни шаҳар айланишдан бошлашган эди. 14 туркистонлик комиссар ҳайкали пойига гуллар қўйдилар, СССР Халқлари дўстлиги саройини, янги қурилиш майдонларини бориб кўрдилар. Шаҳарнинг ўтмиши, бугунги куни ва истиқболи ҳақида тўла тасаввурга эга бўлдилар.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали залларига қўйилган экспонатларни ҳам зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар, ўзларини қизиқтирган кўпгина саволларга жавоб олдилар.

— Ҳар гал Тошкентга келганимда албатта шу табаррук даргоҳга бир бор кириб ўтаман, — деди «Паркент» совхоз-заводи меҳнат ветерани, республика миқёсидаги пенсионер Ўтбосар ота Облоёров. — Залларни айланиб беихтиёр халқимиз босиб ўтган шонли йўлни эслайман, доҳий орзуси бизнинг замонамизда рўёбга чиқаётганини ҳис этаман. Буни қишлоғимиз мисолида кўриб турибман.

— Дарҳақиқат, кечаги тошлоқ ерлар бугунги кунда поёнсиз гулистонга айланмоқда, — суҳбатни давом эттирди совхоз бригада бошлиғи, область партия комитети аъзоси Манзалат Тўйчиева. — Бригадамиз аъзолари тоғ бағрида 60 гектарлик боғ ташкил этишган. Бу йил 540 тонна ҳосил йиғиштириб оламиз. Умуман, совхозимиз бўйича 7 минг тоннадан ортиқ хўраки узум етиштирилади.

— Барча хўжаликларда партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан қизғин мусобақа кетаяпти, — деди «Коммуна» совхози касаба союз комитети раиси Холдор Эргашев. — Мусобақа ғолибларини ҳар томонлама рағбатлантириб боряпмиз. Яқинда бир группа илғорлар Фарғона водийси бўйлаб сафар қилишган эди. Бугун эса съездолди мусобақаси ғолиблари Тошкент шаҳри бўйлаб сафар қилишяпти. Бундай эътибор уларнинг ғайратига ғайрат қўшади.

Қизиқарли учрашувлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида давом этди. Ҳар уччала район вакиллари бу ерда янги машина ва механизмлар ҳамда уларнинг ижодкорлари билан танишдилар.

Шу куни шаҳар кинотеатрлари ва томошахоналари областимиз районларидан келган ишчилар ҳамда колхозчилар хизматида бўлди. Меҳмонлар Санъат саройида «Қадимги эҳром хазинаси» бадиий фильмини, циркда «Шерлар орасида» аттракциони гастролларини томоша қилиб маданий ҳордиқ чиқардиларр.

Ж. НОСИРОВ.

◆ ◆

СУРАТДА: **Оржоникидзе райони меҳнат коллективларининг вакиллари В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали залларида.**

Келгуси якшанба — 6 апрель куни Ўрта Чирчиқ Тошкент ва Чиноз районларининг меҳнаткашлари маданий дам олиш учун пойтахтга келишади.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

□ ТОКИО. Токионинг Йойоги паркида «Ядро қуроли синовлари тўхтатилсин», «Ядро қуроли батамом тугатилсин» деган шиорлар остида жуда катта намойиш бўлиб ўтди. Унда 80 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Намойиш ягона ишчилар фронтини вужудга келтириш учун курашувчи касаба союзлари кенгаши ташаббуси билан япон меҳнаткашларининг анъанавий кўкламги юриши доирасида ўтказилди. Намойиш иштирокчилари қабул қилган ҳитобномада Накасонэ ҳукумати олдига ҳарбий харажатларни камайтириш, социал программаларни қисқартиришни тўхтатиш ҳақидаги қатъий талаб қўйилди.

□ ВЕНА. Социалистик интернационал раисининг ўринбосари, Австриянинг собиқ канцлери Бруно Крайский АҚШнинг Ливияга қарши агрессив ҳаракатларини қоралади. У бу ерда эълон қилинган баёнотида Қўшма Штатлар Сидра кўрфазида можаро бошлаб, зўравонлик усулида иш кўрганлигини уқтирди. Бундай ҳаракатлар, деб уқтирди Крайский АҚШнинг халқаро майдондаги обрў-эътибори тушиб кетишига ва ҳатто Вашингтоннинг ўз иттифоқчилари билан муносабатлари ёмонлашувига олиб келди.

□ АДДИС-АБЕБА. Эфиопия пойтахтида Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг фавқулодда сессияси очилди. Сессия иштирокчилари БМТ Бош Ассамблеясининг Африкадаги оғир иқтисодий аҳволни кўриб чиқиш учун ўтказиладиган махсус сессиясида қитъадаги давлатларнинг биргаликдаги позициясини муҳокама қилмоқдалар. Эфиопия Ишчи партиси Марказий Комитетининг Бош секретари, Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаш Раиси Менгисту Хайле Мариам Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашига мактуб юборди. У Африкадаги мустақил мамлакатларнинг экономикасини барбод этиш йўлида ирқчи ЖАРнинг уринишларини, шунингдек Претория режимини қўллаб-қувватлаётган Америка маъмуриятининг ножўя хатти-ҳаракатларини кескин қоралади.

□ ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир чегара штати территориясида кучайтирилган хавфсизлик чоралари кўрилди. ПТИ агентлигининг хабар қилишича, Покистонда махсус тайёргарликдан ўтган сикх газандаларининг шу штатда ва қўшни Панжоб штатига суқулиб кириш йўлидаги уринишлари кучайганлиги сабабли шу чора кўрилди. Бу террорчилар Ҳиндистоннинг шимоли-ғарбий районларини ундан ажратиб олиб, бу ерда қўғирчоқ «Халистан давлати»ни тузишга ҳаракат қилмоқдалар. Полиция барча бўлинмаларига қаттиқ ҳушёр бўлиб ва экстремист гуруҳлар газандаларининг Панжобга келтирилишига йўл қўймаслик тўғрисида буйруқ берилди.

(ТАСС, 31 март).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ДАМАШҚ. Исроил марказий статистика бюросининг маълумотларига кўра, бултур мамлакатдан 19 минг киши қочиб кетган. Бу эса 1984 йилги кўрсаткичдан икки минг киши кўпдир. 1948 йилда Исроил давлати ташкил этилганидан буён жами қарийб ярим миллион киши шу мамлакатни тарк этган.

Тель-Авив хукмрон доираларининг халқ манфаатларига зид авантюристик йўли сабабли одамлар ана шу «сионистик жаннат»дан қочиб кетмоқдалар. Тель-Авив ҳукмрон доиралари араб мамлакатларидан ҳарбий устунликка эришиш кетидан қувиб, Исроилни тўла инқироз ёқасига итармоқдалар. Бунда чуқур иқтисодий кризисининг бутун мушкулликлари — нарх-навонинг тўхтовсиз ўсаётганлиги, ялпи ишсизлик ҳукмрон доираларнинг агрессив йўли учун жавоб бераётган оддий исроилликлар зиммасига тушмоқда.

◆

САН-ФРАНЦИСКО.

Сан-Франциско марказида «Никарагуадан қўлингни торт», «Вьетнамдаги воқеа такрорланишига йўл қўймаймиз» деган шиорлар остида АҚШ маъмуриятининг Марказий Америкадаги интервенциячилик йўлига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Урушга қарши турли ташкилотларнинг вакиллари Оқ уйнинг сомосачи шайкаларни ҳарбий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни кенгайтириш режаларини қоралаб, Вашингтоннинг йўл-йўриғига амал қилишдан бош тортаётган суверен мамлакатлар ва халқларга Америка зўравонлигини қурол кучи билан тиқиштириш йўлидаги уринишларига чек қўйишни талаб қилдилар.

(ТАСС, 31 март).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

ИККИНЧИ ЛИГАДА МУСОБАҚАЛАР БОШЛАНМОҚДА

«ШАХТЁР» БЎШ КЕЛМАЙДИ

Шу кунларда кўплаб футбол мухлислари редакцияга хат йўллаб, ўтган йили республика футбол чемпионатида муваффақиятли иштирок этиб, бу йилги мавсумда СССР чемпионати иккинчи лигасида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритган Ангреннинг «Шахтёр» командаси ҳақида ҳикоя қилишимизни илтимос қилмоқдалар. Шу муносабат билан мухбиримиз А. ҲАКИМОВ команда катта тренери И. Кошбахтиев билан учрашди.

—Илдар Аҳмедович, команданинг мавсумолди тайёргарлик ишлари ҳақида гапириб берсангиз!

— Гарчанд «Шахтёр» ўтган йилги республика 42-чемпионатида қатнашиб юқори лигада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлсада, лекин келгуси мавсумда қайси командалар иккинчи лига мусобақаларида иштирок этиши СССР спорт комитетининг узил-кесил қарорига боғлиқ эди. 7 февраль куни спорт комитети коллегиясининг мажлисида иккинчи лига командаларининг номлари маълум қилинди. Лекин, биз тайёргарлик ишларини бир мунча барвақт — 1985 йилнинг декабрь ойи охирлаб қолганда бошлаб юборган эдик. Бу даврда «Горняк» профилакторийсида команда умумжисмоний ва ўқув машғулотлари олиб борди. Шундан сўнг Дукентдаги республика ихтисослаштирилган спорт базасида дастлабки тактик машғулотлар ўтказилди. Қибрайдаги «Пахтакор»нинг ўқув машғулот базасида, Тошкентнинг АСК ҳамда «Политотдел» стадионларида бир қатор ўртоқлик учрашувлари ўтказилди.

— Бу учрашувлар командага ҳеч қандай очко келтирмаган бўлса ҳам ишқибозлар учун унинг натижалари муайян қизиқиш туғдиради.

— Футболчиларнинг ўзи учун ҳам. Бирорта команда ҳеч бир ўйинда: у хоҳ расмий, хоҳ ўртоқлик учрашуви бўлсин ютқазгиси келмайди. Шу боисдан ҳам мавсумолди ўйинларида ёзилмайдиган очколар учун кескин кураш борди. Биз турли тайёргарлик даражасидаги командалар билан ўйнашга ҳаракат қилдик. Бу эса кўп жиҳатдан муайян техник ва тактик комбинацияларни «пишитиш» имконини берди. Аввал Олмалиқда «Металлург» командаси билан ўтказилган учрашувда 3:0 ҳисобида ғалабага эришдик. «Политотдел» стадионида Подольскнинг «Торпедо» командаси билан ўтказилган матчда дуранг натижа (1:1) қайд этилди. Қозоғистоннинг «Жеттисув» футболчиларига 0:2 ҳисобида бой бердик.

СССР халқлари ёзги IX спартакиадасига тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон терма командасига 2:3 ҳисобида ютқазиб қўйганимизда, очиғи, йигитларимизга алам қилди. Чунки, фақат лоқайд ҳаракат туфайлигина ҳисобни тенглаштириб бўлмади.

«Пахтакор» футбол командаси хотира соврини учун ўтказилган турнир биз учун катта имтиҳон бўлди. Дастлабки икки ўйинда «Шахтёр» ишончли ғалабаларни қўлга киритди. Ўзбекистон терма командасини 3:1, «Хива» футболчиларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, группада пешқадамликни қўлга киритдик. Лекин, келгуси ўйинларда маҳоратимиз бироз етишмаётганлиги кўриниб қолди. Шундай бўлса-да, команданинг бу турнирдаги умумий кўрсаткичи мени тренер сифатида қониқтирди.

— Команда спорт шарафини ҳимоя қиладиган футболчилар билан таништириб ўтсангиз.

— Айни пайтда команда сафида 24 нафар футболчи жамланган. Бу йил дарвозани В. Захаров, Ю. Шиков ҳимоя қиладилар. Шунингдек, ҳимоячилар С. Медянский, И. Родионов, Р. Чалпух (команда капитани), Р. Ишмеев, В. Умаров, ярим ҳимоячилар А. Маҳмудов, А. Медянский, К. Коротков, ҳужумчилар С. Чачин, Ю. Суэтов, В. Тахтаров ва С. Назаровлар ўйнашади. «Шахтёр» командасига бундан ташқари ёш, истиқболли футболчилар ҳам таклиф этилган. Жумладан «Пахтакор»нинг ихтисослаштирилган болалар ва ўсмирлар футбол мактабидан ўтган Сергей Лошчак ҳамда ярим ҳимоячи Андрей Тимофеевларни кўрсатиш мумкин. Дарвозабонимиз Рамиль Низаев Совет Армияси сафидан командамизга қайтди. Янгийўллик В. Девятов ҳам эндиликда Ангрен футболчилари билан ўйнайди.

—Иккинчи лигада илк бор қатнашаётган команда биринчи йили қандай марраларни кўзлаяпти!

— Бу саволга аниқ жавоб қайтариш қийин. Шунга қарамай биз кучли саккизликдан жой олишни мўлжаллаб турибмиз. Бунинг учун аввало команда программа асосида барча машғулотларни бажариши, футболчиларимизнинг маҳоратини янада оширишимиз ва уларнинг ҳамкорликдаги ҳаракатларини маромига етказишимиз зарур.

Ана шу режаларимизни амалга ошириш учун «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва кўмир саноати ишчилари касаба союзи Ўрта Осиё территориал комитети раҳбарлари «Узбекрезинотехника» стадионини тартибга келтириш, зарур спорт анжомлари харид қилишда командага кўмаклашишларини истардик.

✦ ✦

□ **Суратларда: (чапда) «Шахтёр»нинг энг сермаҳсул ҳужумчиси Андрей Медянский; (ўртада) команданинг машғулот пайти; (ўнгда) ветеран ўйинчи Игорь Родионов.**

А. **Зуфаров** фотолари.

ЎЙИНЛАР КАЛЕНДАРИ

Бу йил иккинчи лиганинг еттинчи зонасида областимизнинг икки командаси — Халқободнинг «Соҳибкор» ҳамда Ангреннинг «Шахтёр» командалари иштирок этадилар. Қуйида 5 апрель куни ўтказиладиган биринчи тур ўйинлари билан танишасиз.

«Хоразм» (Хонқа) — «Ёшлик» (Жиззах), «Целинник» (Тўрткўл) — «Динамо» (Самарқанд), **«Нефтяник» (Фарғона) — «Шахтёр» (Ангрен),** «Автомобилист» (Наманган) — «Янгиер» (Янгиер), «Косонсойчи» (Косонсой) — «Геолог» (Қарши), «Пахтакор» (Андижон) — «Зарафшон» (Навоий), «Сурхон» (Термиз) — «Хўжанд» (Ленинобод), **«Вахш» (Қўрғонтепа) — «Соҳибкор» (Халқобод),** «Олға» (Фрунзе) — «Хива» (Хива).

ОМАД ЁР БЎЛСИН

Аввал хабар қилганимиздек, Ўзбекистон XX спартакиадаси программаси асосида ўтказилаётган мусобақаларнинг дастлабки тури — чим хоккейда областимиз вакиллари муваффақиятли иштирок этишган эди. Спартакиада программасига кўра иккинчи турда эркин курашчилар баҳсга киришадилар.

Бу мусобақаларга ҳам спортчиларимиз пухта ҳозирлик кўрдилар. Айниқса, область терма командасига номзод қилиб олинган полвонларнинг йиғинлари самарали бўлди. 2 апрель куни Навоий шаҳрида Ўзбекистон XX спартакиадасининг эркин кураш бўйича мусобақалари старт олади. Мазкур турнирда областимиз терма командаси сафида С. Омариев [Нариманов], М. Синетов [Ангрен], А. Умиров, Е. Ли, Р. Бутуев, М. Исмоилов, Ф. Арслонов [Олмалиқ], Ш. Холматов [Ўрта Чирчиқ], Р. Аширматов [Оржоникидзе], Ю. Тихонов [Калинин], С. Ким [Чирчиқ]лар қатнашиши кутилмоқда. Бугун терма команда Навоий шаҳрига жўнаб кетади.

Н. ҲАСАНОВ,
область физкультура ва спорт комитетининг инструктори.

Сўз — «Соҳибкор» тренерига

ИШОНЧНИ ОҚЛАЙМИЗ

«Соҳибкор» нафақат янгийўлликлар, балки бутун Тошкент области футбол мухлисларининг севимли командасига айланиб қолганлигини айниқса ўтган йили яна бир бор чуқур ҳис этдик. Ўз зонамизда барвақт ғолиб бўлиб, ўтиш турнирида иштирок этдик. Ана шу турнирнинг Халқободда ўтказилган биринчи матчида стадион томошабинларга торлик қилиб қолди. Шу куни Халқободда катта байрамдек бўлиб кетди. Афсуски, мухлисларимиз ишончини оқлай олмадик...

Ҳозир команда янги куч-ғайрат билан, фақат ғалаба қилиш ва спорт ишқибозлари олдидаги қарзини узиш мақсадида майдонга тушишга шайланаётган бир пайтда йўл қўйилган хато ва камчиликларни эслагим келмайди. Улардан ўзимиз учун тўғри хулоса чиқариб олишга ҳаракат қилдик. Буни ўйинларимиз билан исботлашга уринамиз.

Команданинг бугунги тайёргарлик даражаси бизни қаноатлантиради. «Пахтакор» хотира турниридаги ўйинларида йигитларимиз муваффақиятли ўйнаб, август ойида ўтказиладиган ярим финалда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Яқинда иккинчи лиганинг бир қатор командалари билан куч синашдик. Энг сўнгги учрашувда Ангреннинг «Шахтёр» футболчилари билан ўйнаб кўрдик. Учрашув «Соҳибкор» фойдасига ҳал бўлди. Ваҳоланки, биринчи бўлимда «Шахтёр» ҳисобда олдинда эди. Ўйиннинг иккинчи ярмида улар бутун команда билан ҳимояга ўтиб олишиб хатога йўл қўйишди, назаримда...

«Соҳибкор»да бир қатор ўзгаришлар рўй берди. Сергей Бауэр «Пахтакор»га, Игорь Поваляев ва Владимир Филатов «Ростсельмаш» [Ростов]га, ака-ука Айдар ва Ильдар Сейтмаметовлар Чита шаҳар командасига ўтиб кетдилар. Давид Григорян Совет Армияси сафига хизматга чақирилди. Улар ўрнига Александр Иваненко [дарвозабон], Станислав Носков [ҳужумчи], Ренат Идрисов, Александр Тихонов [ҳаммаси «Нариманов»чи командасидан], Қаландар Аҳмедов, Акмал Холматов, Константин Романовский [уччаласи республика олий спорт маҳорати мактабидан] сингари қобилиятли ёшлар майдонга тушишади.

Команда составида шундай жиддий ўзгаришлар рўй берган бўлса-да, бу асосий мақсадимиз — биринчи лигада иштирок этиш учун олиб борадиган ҳаракатимизга халақит бермайди.

К. МЎМИНОВ,
«Соҳибкор» командаси тренери.

УМИД СЕНДАН, МИХАИЛ

Бугун шахмат бўйича эркаклар ўртасида ўтказилаётган Ўзбекистон 51-чемпионати ниҳоясига етади. Маълумки, бу мусобақалар фақатгина республика чемпионини аниқлабгина қолмай, балки турнирда ғолиб чиққан шахматчига СССР чемпионатининг ярим финалида иштирок этиш ҳуқуқини беради. Шунинг учун ҳам ҳар бир партия кескин ва муросасиз руҳда ўтмоқда. Турнирда Тошкент области вакиллари айниқса муваффақиятли иштирок этаётганликлари қувончли ҳолдир.

Чирчиқ шаҳрининг икки вакили СССР спорт мастери Михаил Салтаев ва Яков Гейслерлар биринчи ва учинчи ўринларни эгаллаб туришибди. Михаил айниқса ғалабага яқин. У 14 турдан сўнг 10,5 очко тўплаб, пешқадамлик қиляпти. Унга фақат иккинчи ўринда бораётган В. Логинов етиб олиши мумкин. Бу шахматчи тўққиз очко тўплаган бўлиб, бир ўйинни кечиктирган.

Бугун сўнгги турда М. Салтаев — В. Косокин, В. Логинов — С. Загребельний, Я. Гейслер — А. Барсов билан учрашадилар.

П. КОНОВАЛОВ,
республика физкультура ва спорт комитети спорт федерациялари бўлимининг катта инструктори.

ҚУЙИ ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

КОМПЛЕКС ЎРНИДА... ЦЕХ

Ўтган йили шаҳар корхоналари коллективлари ўртасидаги спартакиадада Тошкент мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси волейболчилари иккинчи ўринни, шахматчилари эса тўртинчи ўринни эгаллашди. Умуман, мебелсозлардан ташкил топган волейболчи ва шахматчилар йирик мусобақаларда анчадан бери ўзларини кўрсатиб келмоқдалар.

Бу ютуқларни табриклаш билан бирга корхонада физкультура ва спорт ишларини жонлантиришда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилаяпти, деб бўлмайди.

Бирлашмада 2000 га яқин ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Уларнинг қарийб мингга яқини комсомол ёшлардир. Демак, физкультура ва спорт билан шуғулланиш истагида бўлганлар оз эмас. Афсуски, бу ерда муайян спорт тури билан мунтазам шуғулланиш учун тузукроқ зал йўқ.

Тўғри, яқин-яқинларгача бирлашма территориясида спорт зали, футбол майдончаси бўлганди. Лекин, номаълум сабабларга кўра 1984 йил охирларига келиб улар ўрнига янги цех қуриб юборилди. Албатта, бу корхонанинг асосий вазифаси — ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш мақсадида қилинганлиги шубҳасиз. Лекин, ана шу маҳсулотларни ишлаб чиқаришда бош омил бўлаётган ишчи-хизматчилар саломатлигини мустаҳкамлаш масаласи унутилганлиги, ёшларни физкультура ва спортга жалб этиш ёддан чиқарилганлиги кишини таажжублантиради.

— Шу беш йилликда бирлашмамизда янги спорт комплекси қуриб битказилиши планлаштирилган, — дейди биз билан суҳбатда бирлашма касаба союз комитети раиси вазифасини бажарувчи Муҳайё Холиқова. — Айни пайтда комплекс қуриладиган территория тозаланиб, пойдевор қўйишга ҳозирланди. Бирлашмамиздаги волейбол, шахмат ва шашка секцияларида 500 дан зиёд ишчи-хизматчи мунтазам шуғулланишаяпти.

Бу рақамга ишониш қийин. Чунки, мебелсозлар бирлашма территориясида спорт билан шуғулланиш имкониятини берадиган шароит йўқлиги туфайли оталиқдаги 22-мактаб спорт залига қатнаб машқ ўтказишаяпти. Мактабнинг кичкинагина залида эса 500 нафар ишчи-хизматчи спорт билан мунтазам шуғулланишини тасаввур этиб бўлмайди. Умуман, волейбол ва шахмат-шашка тўгаракларининг шунча аъзоси борлиги ғайри табиий туюлади.

— Ишдан сўнг «Спартак» стадионига йўл оламиз, — дейди ишчилардан Олим Иноғомов. — Бу ерда мен футбол билан шуғулланаман. Агар бирлашмада яна шундай секциялар ташкил этилса, комсомол ёшларимиз бажонидил бу тўгаракларда шуғулланган бўлардилар.

Ғ. ЮСУПОВ.

● ОҚҚЎРҒОН районидаги 32-ўрта ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари спортни севишади. Шунинг учун ҳам улар тўгаракларда фаол қатнашиб, маҳоратларини ошириб боришмоқда. Машғулотларнинг қизиқарли ва мазмунли ўтишида жисмоний тарбия ўқитувчиси Д. Раҳмоновнинг ҳиссаси катта. Суратда: билим юрти талабалари ўқитувчи Д. Раҳмонов билан навбатдаги машғулот пайтида.

Ҳ. АВВАЛОВ фотоси.

БИРИНЧИ ЛИГАДА

ҲИСОБ ОЧИЛМАДИ

□ МАМЛАКАТ чемпионати биринчи лигаси қатнашчилари мусобақа байроғини кўтардилар. Биринчи турни 27 март куни «Нистру» ва «Даугава» командалари ўзаро учрашув билан бошлаб бергандилар (1:2). Қолган барча ўйинлар дам олиш куни бўлиб ўтди.

«Пахтакор» ўз майдонида Душанбенинг «Помир» коллективини қабул қилди. Бу учрашув командамизнинг 49-чемпионатга қандай тайёргарлик кўрганлигига маълум даражада жавоб бериши керак эди. Биринчи бўлим тенг кураш остида ўтди. Иккинчи бўлимда майдон эгалари ҳужумни кучайтирган бўлсалар-да, ҳал қилувчи дамларда қовушмаслик, бир-бирини тўла тушунмаслик, дарвозани аниқ нишонга ола билмаслик ҳоллари туфайли мақсадга эришолмадилар. Учрашув 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

Эртага иккинчи тур ўйинлари бўлади. «Пахтакор» Кемеровонинг «Кузбасс» коллективини қабул қилади.

Мавсумнинг дастлабки ўйинига 30 мингдан ортиқ томошабин келди. Шу ўринда стадион маъмуриятининг томошабинларни хушнуд этиш учун кўрган тадбирлари эътиборга лойиқ эканлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Хотира кунида революция ва уруш ветеранлари, «Пахтакор»нинг авиация фалокатида ҳалок бўлган собиқ ўйинчилари ёдга олинди.

Шу куни «Пахтакор» кўнгилли қишлоқ спортчиларининг ранг-баранг программада оммавий чиқишлари уюштирилди. Стадионда кенг кўламда спорт буюмлари савдоси ташкил этилди. Насиба Абдуллаева дилрабо қўшиқлари билан хизматда бўлди.

* * *

Шу кунги бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: СКА «Карпати» — «Даугава» — 2:4, «Нистру» — «Атлантас» — 1:0, «Гурия» — СКА (Ростов-Дон) — 2:0, «Спартак» «Кубань» — 1:0, «Ротор» — «Локомотив» — 0:2, ЦСКА — «Факель» — 3:2, «Ростсельмаш» — «Қотайк» — 2:0, «Динамо» (Ст) — «Динамо (Бт) — 0:0, «Колос» — «Искра» — 2:0, «Металлург» — «Шинник» — 0:0.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СОАТИГА 171 МЕТР

ҲУРМАТЛИ АВТОҲАВАСКОРЛАР, БУНДАЙ ТЕЗЛИК СИЗЛАРНИ ҚАНОАТЛАНТИРА ОЛАДИМИ?

ИШОНАМИЗКИ, ТЎЛА ҚАНОАТЛАНТИРАДИ, ЗОТАН АВТОМОБИЛГА ЎРНАТИЛАДИГАН

«ЭЛЕКТРОН-301-СТЕРЕО»

магнитофон қурилмасининг магнит лентаси ана шунга яқин (4,76 см/сек) тезликда айланади. Мазкур магнитофон МК-60 типидаги кассеталарга ёзиб олинган овоз ва музика программаларини қайта эшиттириш учун мўлжалланган. Иккита ташқи акустик система билан комплектланган. Унда лента айланиши тезлигини бошқарувчи электрон стабилизация ва лента тугагач ишга тушадиган автостоп системаси қўлланилган.

«ЭЛЕКТРОН-301-СТЕРЕО»

магнитофонидан ҳамма маркадаги енгил автомобилларда фойдаланиш мумкин. Озиқланиш кучланиши — 10,8 дан 15,6 вольтгача. Максималь товуш қуввати — 3,5 Вт. Қайта эшиттириш қурилмасининг габарити — 214x170x55 мм, акустик қурилма габарити — 160x135x100 мм.

Баҳоси — 215 сўм.

«ЭЛЕКТРОНИКА» МАРКАЗИЙ КОММЕРСИЯ РЕКЛАМА БИРЛАШМАСИ.
МОСКВА ОБЛАСТЛАРАРО САВДО РЕКЛАМАСИ КОМБИНАТИНИНГ РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

УЙ БЕКАЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

«ЛОТОС-АВТОМАТ», «Био-С» ВОСИТАЛАРИ САМАРАСИ

Сизнинг кир ювишингиздаги машаққатингиз осон бўлиши учун «ЛОТОС-АВТОМАТ» порошоклари тайёрлаб чиқарилган.

Бу самарали такомиллашган кам кўпирувчи кир ювиш воситаси кир ювиш машинасининг ҳам ишларини осонлаштиради, демак унинг хизмат муддатини узайтиради.

«ЛОТОС-АВТОМАТ» ҳар қандай газламадан тайёрланган буюмларни ювaберади. Ип газлама, каноп, жун, шойи, синтетик буюмларни чиннидек тоза қилади, каноп ва ип газламали буюмларни яхши оқартиради, гулининг жозибасини очади.

Агарда дастурхон, сочиқ ювиш лозим бўлиб, улардан сут, кофе, чой, какао доғларини кетказиш керак бўлса бунинг учун махсус «Био-С» кир ювиш порошоги ишлатилади.

Унинг таркибига биологик энзима буёқ моддалари қўшилган. Кир ювиш пайтида қайноқ сувнинг иссиқлиги 60 даражадан ошмаслиги керак.

«Био-С» кир ювиш порошоги ҳар қандай (табиий шойи ва жундан ташқари) газламани яхши тоза қилади.

ВНИИХИМПРОЕКТ «СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНЛИ 93-ИХТИСОСЛАШГАН ТРЕСТНИНГ **ЎҚУВ ПУНКТИ**

Технология асбоб-ускуналари монтажи бўйича слесарь-монтажчилар тайёрловчи

3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга 18 дан 40 ёшгача бўлган 8-10-синф маълумотидаги кишилар қабул қилинадилар.

Курсларга кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади. Курсантларга ойига 76 сўм стипендия тўланади. Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Курсларни тугаллаб чиққан кишилар трестнинг йирик қурилиш объектларига ишга юборилади. Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, яшаш жойидан справка, саломатлиги ҳақида справка, 3 дона фотосурат (3х4 см).

Машғулотлар — группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чимкент кўчаси, 17-уй («Украина» гастрономи яқинида). Телефон 56-05-15.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

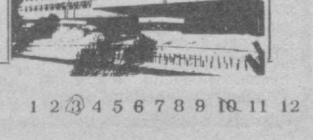

Р. 08670. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1574. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12